

RANUA Simojärvi rantaosayleiskaavan arkeologinen inventointi 2021–2022

Timo Sepänmaa & Janne Soisalo

Tilaaaja: FCG Suunnittelu- ja Tekniikka Oy

Sisältö

Perustiedot	3
Inventointi	5
Alueen kuvaus	5
Maastotyö	7
Tulos	8
Lähdeluettelo	9
Kohdeluettelo	10
Kohdekartta	12
Kiinteät muinaisjäännökset	13
1 Kultikangas	13
4 Kultiharju	15
5 Kultiharju 2	17
6 Kultiharju 3	18
7 Takkulahti 1	19
8 Takkulahti 2	20
9 Venäläissaari	20
10 Porosaari	22
11 Selkäsaaret	24
12 Kuoppalahti 1	25
14 Soppananselkä	27
16 Kenttätaipale	28
18 Akonlampi	30
19 Vierelä	31
20 Kuittari	33
22 Yli-Soppananjärvi	34
23 Ahoniemi	35
24 Kenttä	37
25 Kenttäniemi	39
26 Ruususaaret	40
27 Porosaari Päivätupa	41
31 Porokangas 2	43
32 Porokangas 3	43
33 Hienolaisenlahti	44
35 Kultisalmentie länsi	45
36 Kultisalmentie itä	46
37 Lehtoniemi	46
38 Autio	47
39 Autio 2	49
41 Lapinniemi	49
43 Impiö Salmenniemi	51
44 Kuittarinniemi länsi	51
45 Kuittarinniemi keskiosa	52
46 Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu	53
49 Uusitalo	55
50 Juomusniemi	56
51 Hoikkakangas	57
57 Ollinpalonniemi	58
61 Vierelä 2	59
Muut kulttuuriperintökohteet	60
28 Porosaari Korvataipale	60
40 Myllyoja	61
52 Pikku Korvalampi	63
59 Korvajärvi	64
Löytöpaikat	66

42 Latva-Penämö Rantala	66
47 Yli-Soppananjärvi pohjoisranta	67
53 Kariniemi	68
54 Pohjaslahti	69
55 Reetanpalo.....	70
56 Ärjänniemi	71
58 Penämönniemi	72
60 Hietaniemi	72
Muut kohteet.....	73
13 Kuoppalahti 2	73
17 Kenttätaipale 2	74
48 Yli-Soppananjärvi luode	76
Mahdollinen muinaisjäännös.....	77
15 Hautasaari.....	77
Tuhoutunut muinaisjäännös.....	78
29 Poroperä	78

Kansikuva: Transgression (nouseva vesi) merkkejä Porosaaren itärannalla. Jatkuva vedenpinnan nousu kuluttaa rantapenkerettä, paljastaa puiden juuret ja aiheuttaa puiden kaatumisen veteen.

Perustiedot

Alue: Ranuan Simojärven itäisen osan rannat sekä läheisten pienempien järvien rannat noin 200 etäisyydellä rannasta. Sijaitsee noin 25–40 km Ranuan keskustasta itään – koilliseen, noin 23 x 13 km laajuisella alueella.

Tarkoitus: Selvittää alueen muinaisjäännökset ja muut suojeltavaksi katsottavat arkeologiset jäännökset.

Maastotyö: 13.-16.7.2021 ja 13.-16.10.2022

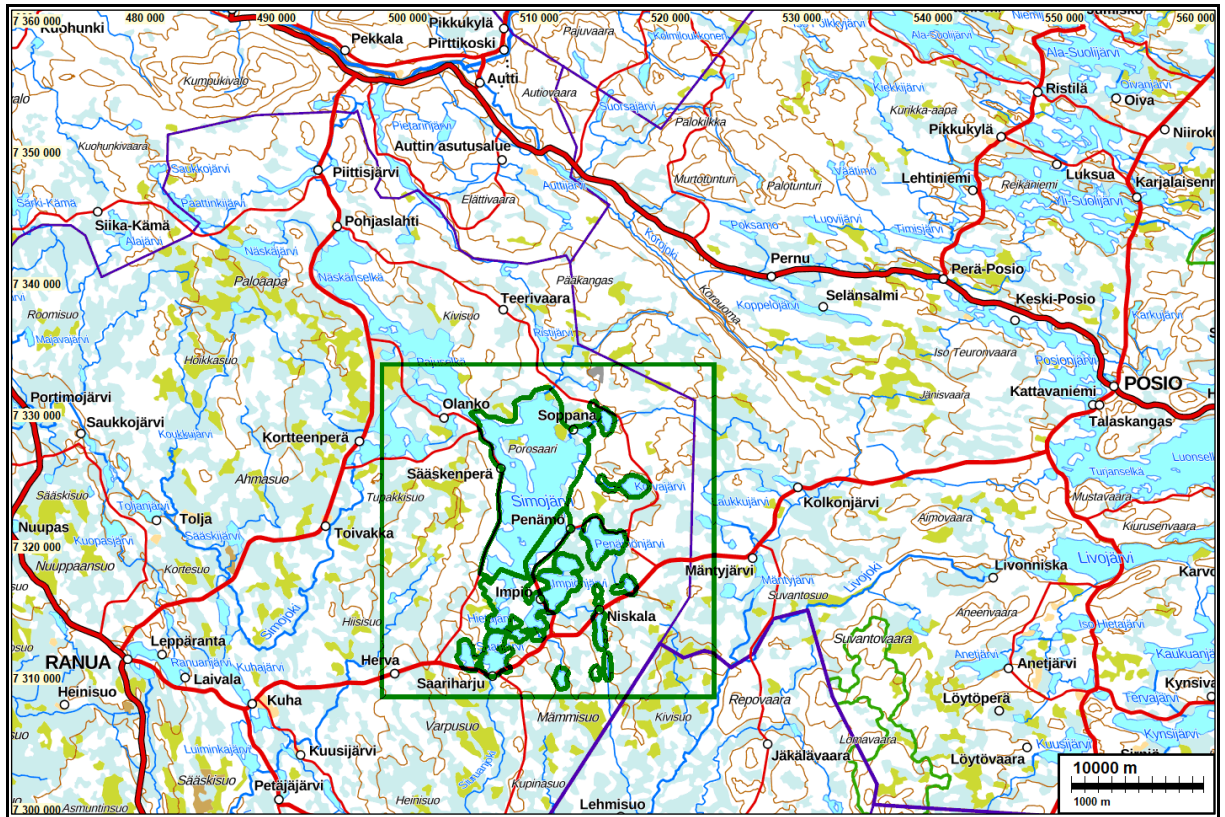
Tilaaja: FCG Suunnittelu- ja Tekniikka Oy

Tekijät: Mikroliitti Oy. Janne Soisalo ja Timo Sepänmaa. Raportin taitto: Taika-Tuuli Kaivo.

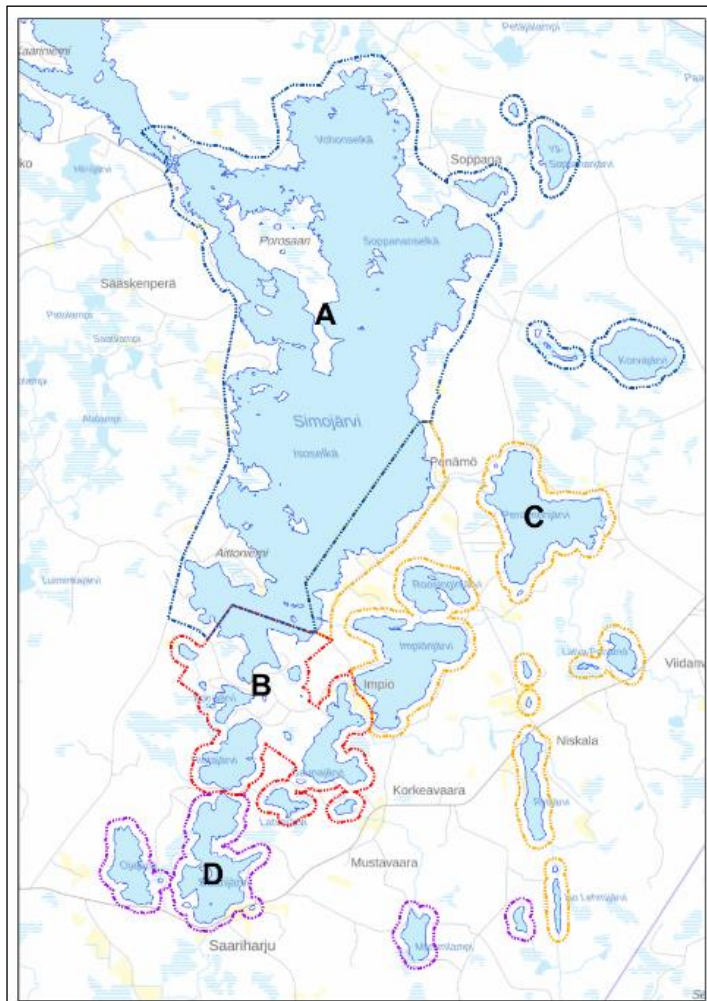
Tulokset Aikaisemmin alueelta tunnettiin 20 erityyppistä arkeologista kohdetta. Joidenkin statuksia muutettiin inventointihavaintojen perusteella, jonka jälkeen aiemmin tunnetuista kohteista 19 on kiinteitä muinaisjäännöksiä ja 1 on mahdollinen muinaisjäännös. Inventoinnissa havaittiin 36 uutta arkeologista kohdetta. Näistä 20 on kiinteitä muinaisjäännöksiä, 4 muita kulttuuriperintökohteita, 8 kivikautista löytöpaikkaa, 3 muita kohteita sekä 1 tuhoutunut muinaisjäännös.

Inventoinnin tuloksena on siis yhteensä 56 arkeologista kohdetta: 39 kiinteää muinaisjäännöstä (sm), 4 muuta kulttuuriperintökohdetta (S), 8 löytöpaikkaa, 3 muuta kohdetta, 1 mahdollinen muinaisjäännös 1 ja yksi tuhoutunut muinaisjäännös. Näistä kiinteät muinaisjäännökset sekä muut kulttuuriperintökohteet ovat suojeltavia kohteita. Kohteista 31 sijaitsee kaava-alueella A, 6 kaava-alueella B, 16 kaava-alueella C ja 3 kaava-alueella D.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 11/2021, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 11/2021. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kuvaajat: Janne Soisalo ja Timo Sepänmaa.

Lähestymiskartta. Tutkimusalueet sijaitsevat Ranuan ja Posion kuntien välissä, Simojärven ympäristössä. Alueet on rajattu vihreällä, vihreän neliön sisälle.

Kaavoittajalta saatu pohjakartta, johon kaava-alueet on rajattu eri värisin viivoin ja merkitty kirjainsymboleilla.

Inventointi

Ranuan Simojärvellä on meneillään rantaosayleiskaavoitus. Kaavakonsultti, FCG Suunnittelu- ja Tekniikka Oy tilasi alueen arkeologisen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Janne Soisalo ja Timo Sepänmaa tekivät inventoinnin maastotyön, 13.-16.7.2021 ja 13.-16.10.2022, työn kannalta hyvissä olosuhteissa – paitsi vuonna 2021 saariston tutkiminen siirtyi vuodelle 2022 inventointiaikana vallinneen jatkuvan kovan tuulen takia.

Tutkimusalueella on tehty inventointeja ja muita arkeologisia tutkimuksia pääasiassa 1980-luvulta alkaen. Laajin tutkimus on Hannu Kotivuoren vuonna 1990 tekemä Ranuan arkeologinen inventointi. Tässä yhteydessä hän löysi suurimman osan inventointialueelta tunnetuista arkeologisista kohteista. Ikävä kyllä raporttia kyseisestä inventoinnista ei koskaan tehty – sillä perusteella että siihen ei löydy Museoviraston tietokannoista viitettä eikä siihen viitata missään muussakaan yhteydessä. Kyseisestä inventoinnista löytyy kuitenkin liiteosa 2, jossa on kohdeluettelo ja karttaliitteet (Kotivuori 1990). Tässä liiteosiossa olevat ns. peitepiirrokset (karttaluonnokset havaintokohteista) ovat erinomaisia laadultaan, mutta niitä on hyvin hankala tulkita ilman sanallisia kuvauksia ja Kotivuoren omaa tulkintaa. Ilmeisesti myös pelkästään tämän liiteosion perusteella Museovirasto tai muut viranomaistahot ovat merkinneet muinaisjäännösrekisteriin arkeologisia kohteita. Nämä kohteet oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta merkitty muinaisjäännösrekisteriin ns. pistekohteina – ilman aluerajausta. Kotivuoren liitekartoissa on kuitenkin huomattavasti enemmän - ja monen tyyppisiä - arkeologisia havaintopisteitä kuin mitä muinaisjäännösrekisteriin (v. 2022) on merkitty. Tämä aiheutti inventoijille hämmennystä sekä huomattavasti etukäteen arvioitua enemmän töitä maastossa. Muita arkeologisia tutkimuksia tutkimusalueella ovat olleet J. Juntusen (1986), M. Torvisen (1988) ja J. Taivaisen (2020) tarkastukset kohteessa 1, K. Katiskosken tarkastus kohteessa 16 (2016), Pirjo Rautiaisen (2008) ja Inga Niemisen (2012) inventoinnit (pääasiassa metsähallituksen mailla) sekä K. Katiskosken koekaivaukset ja kaivaukset kohteessa 1 (1990 ja -91).

Ennen inventointia alueelta tunnettiin 20 arkeologista kohdetta, joista 16 oli kiinteitä muinaisjäännöksiä (kivikautisia asuinpaikkoja, pyyntikuoppakohteita, hautasaari ja kalapato). Kohteista 3 kpl oli muinaisjäännösstatukseltaan ”mahdollisia muinaisjäännöksiä” (hautasaari, kuoppajäännös ja tulisija) sekä yksi historiallisen ajan esineen löytöpaikka. V. 2021–22 inventoinnin jälkeen tutkimusalueella on 56 arkeologista kohdetta, joista 39 kiinteää muinaisjäännöstä (sm), 4 muuta kulttuuriperintökohdetta (S), 8 löytöpaikkaa, 3 muuta kohdetta, 1 mahdollinen muinaisjäännös 1 ja yksi tuhoutunut muinaisjäännös.

Alueen kuvaus

Tutkimusalue käsittää Simojärven itäisen osan rannat sekä sen itä- ja eteläpuoleisten pienjärvien rannat. Kaavoittajalta saadussa pohjakartassa alue on jaettu neljään erilliseen kaava-alueeseen (A – D). Kaikki alueet inventoitiin samalla intensiteetillä ja samoilla menetelmillä.

Alue on ns. Metsä-Lappia, jossa maaston muodot varsinkin vesistöjen äärellä ovat hyvin loivia ja matalia. Simojärven korkeus on 176 m mpy. Inventointialueen Latvajärvien korkeus on max. 192 m mpy. Näitä ympäröivien rantaosayleiskaava-alueiden kohdat nousevat korkeimmillaan n. 210 m mpy. Alue on kuroutunut mannerjäädästä Itämeren Ancylusjärvi vaiheeseen välillä 10500–10250 vuotta sitten. (Pohjois-Suomen maaperä, s. 151. GTK 2005.) Alueen vuotuinen maankohoaminen Simojärven kynnystä (Väljoki ja Aurakoski) vastaan itäkoillisesta on noin 0,3 mm vuodessa. Tämä ei vaikuta suurelta, mutta on joka tapauksessa tuhansien vuosien aikana aiheuttanut suuria muutoksia Simojärven rantavyöhykkeellä. Esim. sadassa vuodessa Simojärven itäosan pinta on kohonnut noin 3 cm, tuhannessa 30 cm ja Ancylusjärvestä kuroutumisen ajalta runsasta 3 metriä. Varhaisimmat, Ancylusjärveen ja varhaiseen Simojärven järvivaiheeseen liittyvät mesoliittiset

asuinpaikat ovat siis pääsääntöisesti nykyisen vedenpinnan alla. Tähän Simojärven transgressioon (vedenpinnan nousuun) liittyviä havaintoja tehtiin inventoinnissa useita: monilla hiekkarannoilla, osaksi vedenpinnan alla, havaittiin veden pyöristämiä, mutta selviä kvartsi- ja muita iskoksia. Useilla kohdilla mm. hiekkarantojen takana oli rantavalli, jonka takainen maaperä oli soistunut. (Selvät rantavallit eivät ole todiste, mutta kylläkin selvä viite transgressiosta.) Porosaaren eteläosassa havaittiin vedenalaisia kannokkoja sekä näihin liittyvää vedenalaista turvekerrosta. Vedenalaisten kannokkojen havaittiin paikoin jatkuvan reilusti yli metrin syvyyteen veneestä tähystettäessä.

Tutkimusalueeseen kuuluvilla Simojärven Itä-, kaakkois-, ja eteläpuolisilla järvillä ja lammilla on kaikilla oma vesistöhistoriansa. Pääasiassa niiden vedenkorkeudet ovat pysyneet pitkään samoilla korkeuksilla, mutta ainakin Impiön- ja Saunajärveä on ihmisen toimesta laskettu. Joillakin järvillä saattaa olla havaittavissa myös pientä transgressiota, mutta eniten järvien rantavyöhykkeisiin on vaikuttanut vuosituhansien aikana edennyt soistuminen, joka on voinut muuttaa niiden muotoa huomattavastikin.

Alueen kiinteä, maanviljelyyn ja karjanhoitoon perustuva asutus on eri lähteistä päätellen melko nuorta. Luultavasti suomalainen maata viljelevä ja karjaa hoitava väestö on tullut alueelle vasta 1600-luvulla. Alueella aikaisemmin asunut saamelaisväestö on tässä yhteydessä syrjäytetty tai karkoitettu, tai sitten se on omaksunut alueelle tulleen suomalaisväestön elinkeinot, kielen ja uskonnon – siis ”suomalaistunut”. Ennen v. 1595 Täyssinän rauhansopimusta Ruotsin ja Venäjän välillä alue kuului Venäjän (aikaisemmin Novgorodin ruhtinaskunnan) vaikutuspiiriin (varsinaisia valtiollisia rajoja ei tässä varhaisessa vaiheessa liene vielä tarkkaan määritelty). Mikäli tässä keskiajan vaiheessa alueella on lappalaisten / saamelaisten lisäksi liikkunut tai asunut muita heimoja, lienevät ne olleet karjalaisia. Tässä suhteessa kohteen 9 (hautasaari) paikannimi ”Venäläissaari” on kiinnostava. Paikannimet ”Venäjä” ja ”venäläinen” tarkoittavat usein ortodoksiuskoisia, eivät etnisesti venäläisiä. Ovatko Venäläissaarelle haudatut siis olleet ortodoksisia karjalaisia tai saamelaisia (saarta on toki voitu käyttää hautapaikkana huomattavasti myöhemminkin)? Tämä on hypoteettinen kysymys, johon koko Pohjois-Suomen arkeologinen aineisto ei toistaiseksi anna vastausta.

Ranuan kunta muodostettiin vuonna 1917 Pudasjärven, Rovaniemen ja Simon osista. Tutkimusalue on kokonaisuudessaan vanhaa Pudasjärveä ja siten vanhaa Pohjois-Pohjanmaata, vaikka sijaitseekin nykyään Lapin maakunnassa. Nykyisessä kyläjaossa on alueella Simojärven kylää ja Valtionmaata. 1800-luvun puolivälistä peräisin olevan Pudasjärven pitäjänkartan perusteella tutkimusalueen asutus on ollut hyvin harvaa. Asutus pitäjänkartan perusteella lueteltuna alueen eteläpäästä myötäpäivään (*kartoilla on repeämiä, joten joitakin asutuskohteita on voinut jäädä huomaamatta*): Saarijärven eteläosan kaakkoisrannalle on merkitty kaksi taloa ”Saarijärvi hemman” (nykyisen Saarelan talon tienoilla). Koirajärven, Simojärven Taipaleenlahden väliin on merkitty talo ”Simontaival hemman”, jonka itäpuolelle on merkitty kaivanto ja sen varteen myllyn symboli ([kohde 40](#)). Simojärven eteläosan lounaisrannalle, Aittoniemelle on merkitty ”Aittanimeji torp” suunnilleen nykyisen Aittoniemen talon kohdalle. Simojärven länsirannalle Sääskenniemielle on merkitty ”Säskilahti hemman” nykyisten tilakeskusten tienoille. Saunajärven koillisrannalle on merkitty ”Imbiö hemman” suunnilleen nykyisen Vanha-Impiö-talon kohdalle. Lisäksi Kultisalmen kaakkoispuolella oleva Venäläissaari ([kohde 9](#)) on merkitty täyteen ristinmerkkejä, kuten joskus vanhoissa kartoissa on ollut tapana merkitä hautausmaiden kohdalle. Tämä viittaa siihen, että Venäläissaari on vielä 1800-luvun puolivälissä ollut käytössä tai ainakin tunnettu hautasaarena.

Otteita Pudasjärven pitäjänkartasta. Kartan pohja on vuodelta 1865, mutta siihen on voitu tehdä lisäyksiä 1900-luvun alkupuolelle asti. Otteiden päälle on selvennyksen vuoksi merkitty punaisilla ympyröillä karttaan merkityt talot ja torpat.

Maastotyö

Ennen maastotöitä selvitettiin muinaisjäänösrekisteristä tutkimusalueella olevat arkeologiset kohteet. 1800-luvun puolivälin pitäjänkarttojen perusteella hahmoteltiin alueen asutuskuvaa ennen 1900-luvun alkua (ks. edellinen kappale). Maanmittauslaitoksen rinnevarjostuksen avulla etsittiin merkkejä maanpinnalla erottuvista rakenteista. Inventoinnin aikana käytettiin tietolähteenä myös Hannu Kotivuoren vuoden 1990 inventoinnin osaa 2.

Inventoinnin maastotöitä tehtiin vuonna 2021 neljä hyvin pitkää päivää, joista kolmena tarkastettiin Simojärven ja pienempien järvien rannoilla ja läheisyydessä olevia kohteita maitse. Yksi päivä käytettiin saarien ja maitse vaikeasti tavoitettavien mannerrannan kohteiden tarkastamiseen veneellä. Veneellä tehty inventointipäivänä oli lähes myrskyinen ja vuokraveneessä tapahtui moottoririkko, joten tarkastetut alueet jäivät noin puoleen etukäteen suunnitelluista (mm. useat aikaisemmin tunnetuista arkeologisista kohteista). Porosaarelle päästiin rantautumaan, ja se saatiin kierrettyä ja inventoitua, kuten myös monin paikoin sitä ympäröivät saaret. Useat venereissulle suunnitellut muinaisjäänöskohteet ja muut muinaisjäänösten kannalta potentiaaliset alueet jäivät kuitenkin sääolosuhteiden ja vuokraveneen toimimattomuuden takia tällöin tarkastamatta. Osin näistä syistä alueelle palattiin lokakuussa 2022, jolloin käytössä oli kunnollinen vene ja järven tunteva kuljettaja. Vuonna 2022 alueella maastotöitä tehtiin neljä päivää, jolloin tarkastettiin vuonna 2021 tarkastamatta jääneet tunnetut kohteet sekä muuten muinaisjäänösten kannalta potentiaaliset alueet, joissa ei vuonna 2021 ollut päästy käymään.

Maastossa keskityttiin tunnettujen kohteiden tarkastuksien lisäksi tutkimaan ennakkotietojen, karttojen, viistovalvarjostuksen tai maastossa tehtyjen havaintojen perusteella arkeologisesti mielenkiintoisia alueita. Soistuneet rannat ja nykyrannoilta kaukana sijaitsevat metsäalueet jätettiin vähälle huomiolle. Alueen ihmistoiminta on esihistoriallisena aikana ja sen jälkeenkin keskittynyt pääasiassa vesistöjen äärelle ja pyyntielinkeinojen kannalta suotuisille paikoille. Näitä ovat järvien

rannoilla sijaitsevat hiekkarannat ja kankaat, jokisuut ja varret, niemet sekä suorantaisilla järvilla kuivapohjaiset ranta-alueet. Tämän tyyppisiä alueita havainnoitiin maastossa. Myös tunnettujen muinaisjäännösten ympäristöjä kierreltiin niiden laajuuden selvittämiseksi ja mahdollisten uusien muinaisjäännösten löytämiseksi. Sopivilla kohdin tehtiin lapioilla koekuoppia maan pinnalle näky-mättömien muinaisjäännösten havaitsemiseksi. Tehdyt havainnot dokumentoitiin valokuvaamalla, muistiinpanoin ja tallentamalla niistä GPS-piste, jonka mittatarkkuus on 3–10 metriä.

Varsinkin pienten järvien rannoilla tukevapohjaiset ranta-alueet ovat nykyään suurelta osin raken-nettuja ja siten muinaisjäännösten kannalta ainakin osittain tuhoutuneita. Useat tällaiset paikat jouduttiin jättämään käymättä, ellei niistä ollut muinaisjäännöksiin liittyvää ennakkotietoa. Sen si-jaan keskityttiin paikkoihin, joista olisi mahdollista löytää ehjiä ja ennestään tuntemattomia mui-naisjäännöksiä.

Tulos

Aikaisemmin alueelta tunnettiin 20 erityyppistä arkeologista kohdetta. Joidenkin kohteiden statuk-sia muutettiin inventointihavaintojen perusteella. Statusmuunnosten jälkeen aiemmin tunnetuista kohteista 19 on kiinteitä muinaisjäännöksiä ja 1 mahdollinen muinaisjäännös.

Inventoinnissa havaittiin 36 aikaisemmin tuntematonta arkeologista kohdetta. Näistä 20 on kiin-teitä muinaisjäännöksiä (kivikautisia asuinpaikkoja, pyyntikuoppakohteita, tervahautoja ja hiili-hauta), 4 muita kulttuuriperintökohteita (merkkipuita, myllyyn liittyvä kaivanto sekä kämpänsija), 8 kivikautista löytöpaikkaa, 3 muita kohteita (historiallisen ajan kuoppa, asuinpaikka sekä kivira-kenne) sekä 1 tuhoutunut muinaisjäännös (tervahauta).

Inventoinnin tuloksena on siis yhteensä 56 arkeologista kohdetta. Muutaman aikaisemmin tunne-tun kohteen osalta inventointihavaintojen perusteella tehtyjen statusmuutosten jälkeen alueella on nyt 39 kiinteää muinaisjäännöstä (sm), 4 muuta kulttuuriperintökohdetta (S), 8 löytöpaikkaa, 3 muuta kohdetta, 1 mahdollinen muinaisjäännös 1 ja yksi tuhoutunut muinaisjäännös. Näistä kiin-teät muinaisjäännökset (merkintä sm) sekä muut kulttuuriperintökohteet (merkintä S) ovat suojel-tavia kohteita.

Kaava-alueella A sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset: [1 Kultikangas 1](#) (monilajinen kohde, 683010037), [4 Kultiharju](#) (pyyntikuoppa, 683010091), [5 Kultiharju 2](#) (kalapato, 1000025095), [6 Kultiharju 3](#) (ajoittamaton kuoppa ,1000025133), [7 Takkulahti 1](#) (pyyntikuoppa, 683010071), [8 Takkulahti 2](#) (pyyntikuoppa, 683010072), [9 Venäläissaari](#) (hautasaari, 683010070), [10 Porosaari](#) (pyyntikuoppa, 683010066), [11 Selkäsaaret](#) (pyyntikuoppa, 683010065), [12 Kuoppalahti 1](#) (esi-hist. asuinpaikka, 683010067), [14 Soppananselkä](#) (pyyntikuoppa, 1000012165), [22 Yli-Sop-pananjärvi](#) (ajoit. asuinpaikka, 1000013490), [26 Ruususaaret](#) (pyyntikuoppa, uusi kohde), [27 Po-rosaari Päivätupa](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [31 Porokangas 2](#) (hiilihauta, uusi kohde), [32 Porokangas 3](#) (pyyntikuoppa, uusi kohde), [33 Hienolaisenlahti](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [35 Kultisalmentie länsi](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [36 Kultisalmentie itä](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [46 Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [49 Uusitalo](#) (terva-hauta, uusi kohde), [50 Juomusniemi](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde, sijaitsee sekä alueella A että C).

Muut kulttuuriperintökohteet: [28 Porosaari Korvataipale](#) (merkkipuu, uusi kohde), [52 Pikku Kor-valampi](#) (merkkipuu, uusi kohde), [59 Korvajärvi](#) (kämpänsija, uusi kohde)

Löytöpaikat: [47 Yli-Soppananjärvi Pohjoisranta](#) (uusi kohde), [60 Hietaniemi](#) (uusi kohde)

Muut kohteet: [13 Kuoppalahti 2](#) (hist. kuoppa, uusi kohde), [48 Yli-Soppananjärvi luode](#) (hist. ki-virakenne, uusi kohde)

Mahdollinen muinaisjäännös: [15 Hautasaari](#) (hautasaari, 683500009)

Tuhoutunut muinaisjäänös: [29 Poroperä](#) (tervahauta, uusi kohde)

Kaava-alueella B sijaitsevat kiinteät muinaisjäänökset: [16 Kenttätaipale](#) (pyyntikuoppa, 683010042), [18 Akonlampi](#) (pyyntikuoppa, 683010043), [24 Kenttä](#) (hist. asuinpaikka, 1000030258), [43 Impiö Salmenniemi](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde)

muut kulttuuriperintökohde: [40 Myllyoja](#) (hist. kaivanto, uusi kohde)

muu kohde: [17 Kenttätaipale 2](#) (hist. asuinpaikka, uusi kohde)

Kaava-alueella C sijaitsevat kiinteät muinaisjäänökset [19 Vierelä](#) (pyyntikuoppa, 683010048), [20 Kuittari](#) (pyyntikuoppa, 683010047), [23 Ahoniemi](#) (pyyntikuoppa, 683010045), [25 Kenttaniemi](#) (kivik. asuinpaikka, 683010044), [41 Lapinniemi](#) (pyyntikuoppa, uusi kohde), [44 Kuittarinniemi länsi](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [45 Kuittarinniemi keskiosa](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [50 Juomusniemi](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde – sijaitsee sekä alueella A että C), [51 Hoikkakangas](#) (pyyntikuoppa, uusi kohde), [57 Ollinpalonniemi](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde), [61 Vierelä 2](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde)

Kivikautiset löytöpaikat: [53 Kariniemi](#) (uusi kohde), [54 Pohjaslahti](#) (uusi kohde), [55 Reetanpalo](#) (uusi kohde), [56 Äjärniemi](#) (uusi kohde), [58 Penämönniemi](#) (uusi kohde), [42 Latva-Penämö Rantala](#) (uusi kohde)

Kaava-alueella D sijaitsevat kiinteät muinaisjäänökset: [37 Lehtoniemi](#) (tervahauta, uusi kohde), [38 Autio](#) (tervahauta, uusi kohde), [39 Autio 2](#) (kivik. asuinpaikka, uusi kohde)

9.2.2023

Timo Sepänmaa
Janne Soisalo
Mikroliitti Oy

Lähdeluettelo

Kotivuori, H. 1990: Ranuan muinaisjäänösten inventointi 1990. Osa 2: kohdeluettelot, luonnokset ja karttaotteet. Lapin maakuntamuseo.

Nieminen, I. 2012: Keminmaan, Ranuan, Simon ja Tervolan kulttuuriperintöinventointi 2012. Metsähallitus.

Nurmela, Kalle 1921–24: Kartta Simontaipaleen talon RN:o 7 kaikista tiluksista Simojärven kylässä Ranuan kunnassa Oulun lääniä.

Peruskartta 3542 01 Saariharju, 1992.

Pohjois-Suomen maaperä. GTK 2005.

Pudasjärven pitäjänkartta vuodelta 1865.

Sariola, K. A. 1906: Kartta N:o 1 Impiön talon kotitiluksista Simojärven kylässä Pudasjärven pitäjässä Oulun kihlakuntaa ja lääniä.

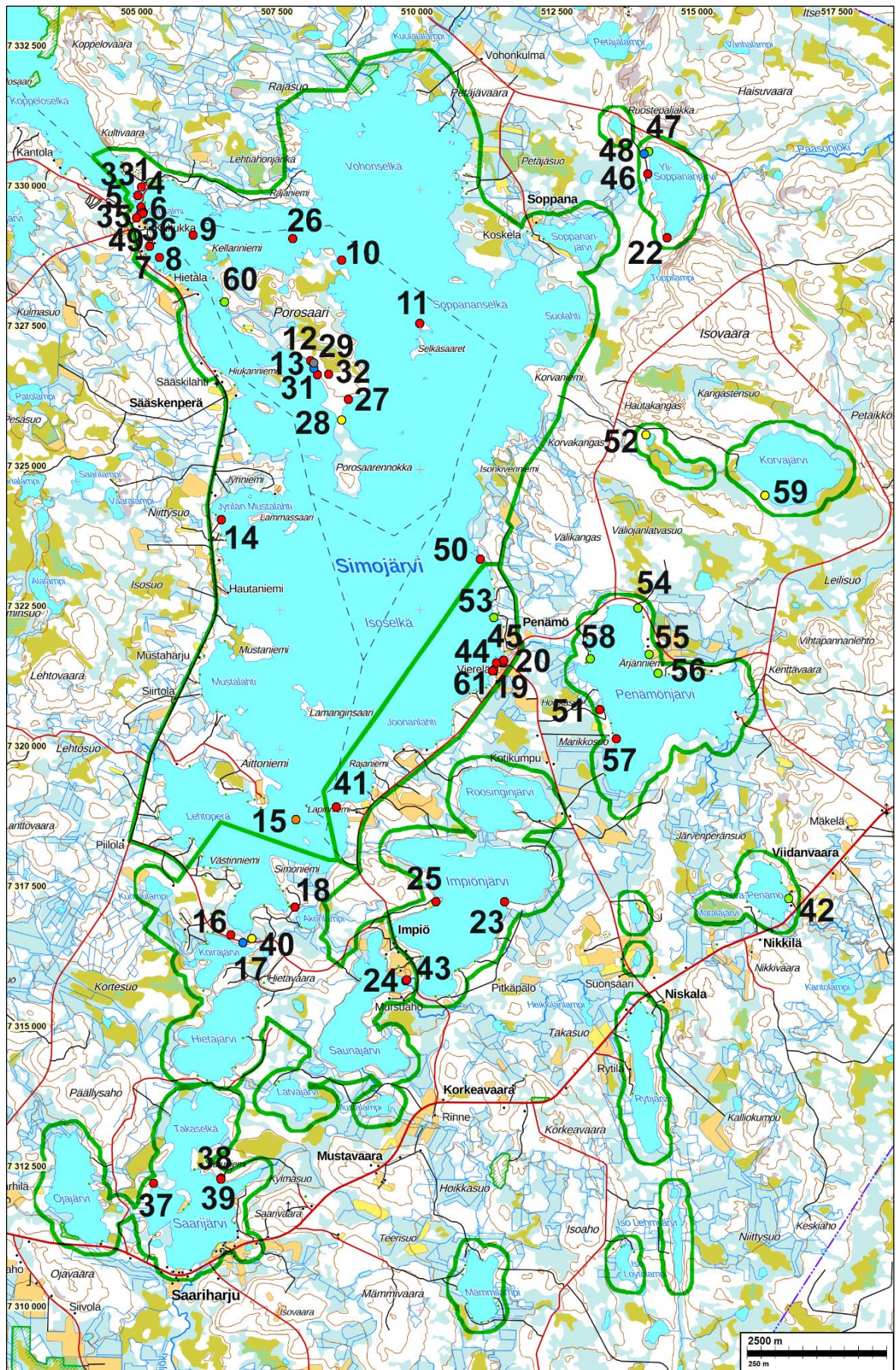
Kohdeluettelo**Sarakkeiden selitykset**

Aj: kohteiden ajoitukset, kivik = kivikautinen, hist = historiallinen, ajoit= ajoittamaton

Sij: Millä kaava-alueella kohde sijaitsee (A, B, C ja D)

NRO	N	E	NIMI	AJ	TYYPPI	MJREK	SIJ
Kiinteät muinaisjäännökset (suojelukohteita)							
1	7330054	505026	Kultikangas 1	kivik, hist, ajoit	monilajinen	683010037	A
4	7329661	505026	Kultihariu	ajoit	pyyntikuoppa	683010091	A
5	7329693	505018	Kultihariu 2	hist	kalapato	1000025095	A
6	7329592	505057	Kultihariu 3	ajoit	kuoppa	1000025133	A
7	7328999	505168	Takkulahti 1	ajoit	pyyntikuoppa	683010071	A
8	7328796	505349	Takkulahti 2	ajoit	pyyntikuoppa	683010072	A
9	7329195	505946	Venäläissaari	hist	hautasaari	683010070	A
10	7328746	508595	Porosaari	ajoit	pyyntikuoppa	683010066	A
11	7327620	509990	Selkäsaaret	ajoit	pyyntikuoppa	683010065	A
12	7326952	508045	Kuoppalahti 1	esihist	asuinpaikka	683010067	A
14	7324124	506449	Soppananselkä	ajoit	pyyntikuoppa	1000012165	A
16	7316724	506622	Kenttätai pale	ajoit	pyyntikuoppa	683010042	B
18	7317217	507762	Akonlampi	ajoit	pyyntikuoppa	683010043	B
19	7321446	511307	Vierelä	ajoit	pyyntikuoppa	683010048	C
20	7321587	511470	Kuittari	ajoit	pyyntikuoppa	683010047	C
22	7329152	514393	Yli-Soppananjärvi	ajoit	asuinpaikka	1000013490	A
23	7317313	511497	Ahoniemi	ajoit	pyyntikuoppa	683010045	C
24	7315909	509741	Kenttä	hist	asuinpaikka	1000030258	B
25	7317319	510274	Kenttaniemi	kivik	asuinpaikka	683010044	C
26	7329134	507724	Ruususaaret	ajoit	pyyntikuoppa	(uusi kohde)	A
27	7326264	508716	Porosaari Päivätupa	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	A
31	7326705	508168	Porokangas 2	hist	hiilihauta	(uusi kohde)	A
32	7326714	508363	Porokangas 3	ajoit	pyyntikuoppa	(uusi kohde)	A
33	7329897	504967	Hienolaisenlahti	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	A
35	7329573	505005	Kultisalmentie länsi	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	A
36	7329578	505050	Kultisalmentie itä	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	A
37	7312297	505247	Lehtoniemi	hist	tervahauta	(uusi kohde)	D
38	7312391	506444	Autio	hist	tervahauta	(uusi kohde)	D
39	7312371	506441	Autio 2	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	D
41	7319001	508504	Lapinniemi	hist	pyyntikuoppa	(uusi kohde)	C
43	7315921	509756	Impiö Salmenniemi	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	B
44	7321575	511355	Kuittarinniemi länsi	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	C
45	7321623	511482	Kuittarinniemi keskiosa	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	C
46	7330281	514050	Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	A
49	7329501	504940	Uusitalo	hist	tervahauta	(uusi kohde)	A
50	7323419	511071	Juomusniemi	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	A, C
51	7320739	513195	Hoikkakangas	ajoit	pyyntikuoppia	(uusi kohde)	C
57	7320217	513488	Ollinpalonniemi	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	C
61	7321425	511284	Vierelä 2	kivik	asuinpaikka	(uusi kohde)	C
Muut kulttuuriperintökohteet (suojelukohteita)							
28	7325897	508595	Porosaari Korvataipale	hist	merkkipuu	(uusi kohde)	A
40	7316658	506999	Myllyoja	hist	kaivanto	(uusi kohde)	B
52	7325635	514024	Pikku Korvalampi	hist	merkkipuu	(uusi kohde)	A
59	7324553	516141	Korvajärvi	hist	kämpänsija	(uusi kohde)	A
Löytöpaikat (eivät suojelukohteita)							
42	7317371	516567	Latva-Penä mö Rantala	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	C

47	7330680	514064	Yli-Soppananjärvi Pohjoisranta	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	A
53	7322379	511309	Karinemi	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	C
54	7322547	513878	Pohjaslahti	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	C
55	7321725	514078	Reetanpalo	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	C
56	7321384	514239	Ärjänniemi	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	C
58	7321641	513028	Penämönniemi	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	C
60	7328006	506511	Hietaniemi	kivik	löytöpaikka	(uusi kohde)	A
Muut kohteet (havaintopaikkoja, eivät suojelukohteita)							
13	7326819	508102	Kuoppalahti 2	hist	kuoppa	(uusi kohde)	A
17	7316584	506833	Kenttätaipe 2	hist	asuinpaikka	(uusi kohde)	B
48	7330646	513992	Yli-Soppananjärvi luode	hist	kivirakenne	(uusi kohde)	A
Mahdollinen muinaisjäännös (tarkastamaton – ei suojelukohde)							
15	7318779	507783	Hautasaari	hist	hautasaari	683500009	A
Tuhoutunut muinaisjäännös (ei suojelukohde)							
29	7326917	508097	Poroperä	hist	tervahauta	(uusi kohde)	A

Kohdekartta

● kiinteä muinaisjäännös

● muu kulttuuriperintökohte

● löytöpaikka

● muu kohde

● mahdollinen muinaisjäännös

● tuhoutunut muinaisjäännös

Kiinteät muinaisjäännökset

1 Kultikangas

Mjtunnus: 683010037

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asuinpaikka

Ajoitus: historiallinen

Laji: pilkkapuu

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia

Koordin: N 7330054 E 505026 Z 177

Tutkijat: J. Juntunen tarkastus 1986, K. Katiskoski kaivaus 1990, K. Katiskoski kaivaus 1991, H. Kotivuori inventointi 1990, M. Torvinen tarkastus 1988, J. Taivainen tarkastus 2020, J. Soisalo & T. Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kultisalmen hautausmaan vaiheilla on laaja esihistoriallinen asuinpaikka. Lisäksi alueella on pyyntikuoppia itse Kultikankaalla ja salmen saarissa. Vuosien 1990–1991 tutkimusten perusteella Kultisalmen asuinpaikka ajoittuu ainakin varhaisesta kampakeraamisesta ajasta (Sär-1-keramiikka) epineoliittiseen ajanjaksoon (vanhempaa rautakautta vastaavaan vaiheeseen, Sär-2-keramiikka). Paikalta on dokumentoitu mm. liesiä ja keittokuoppia.

Löytöaineiston joukossa on yli 80 kiloa kvartsi-iskoksia ja -esineitä, lisäksi liuske-esineitä ja niiden katkelmia, palanutta luuta ja keramiikkaa. Luulajianalyysissä asuinpaikalta on todennettu mm. majavan, peuran, hirven, riekon, näädän, hauen, ahven- ja särkikalojen sekä mahdollisesti joutsenen luita. Vuosien 1990 ja 1991 kaivauksissa tutkittiin yhteensä noin 400 m². Kohdetta ovat tuhonneet länsiosan laaja soranottoalue sekä keskiosan hautausmaa-alue. Itäosaa ei ole tutkittu kaivauksin.

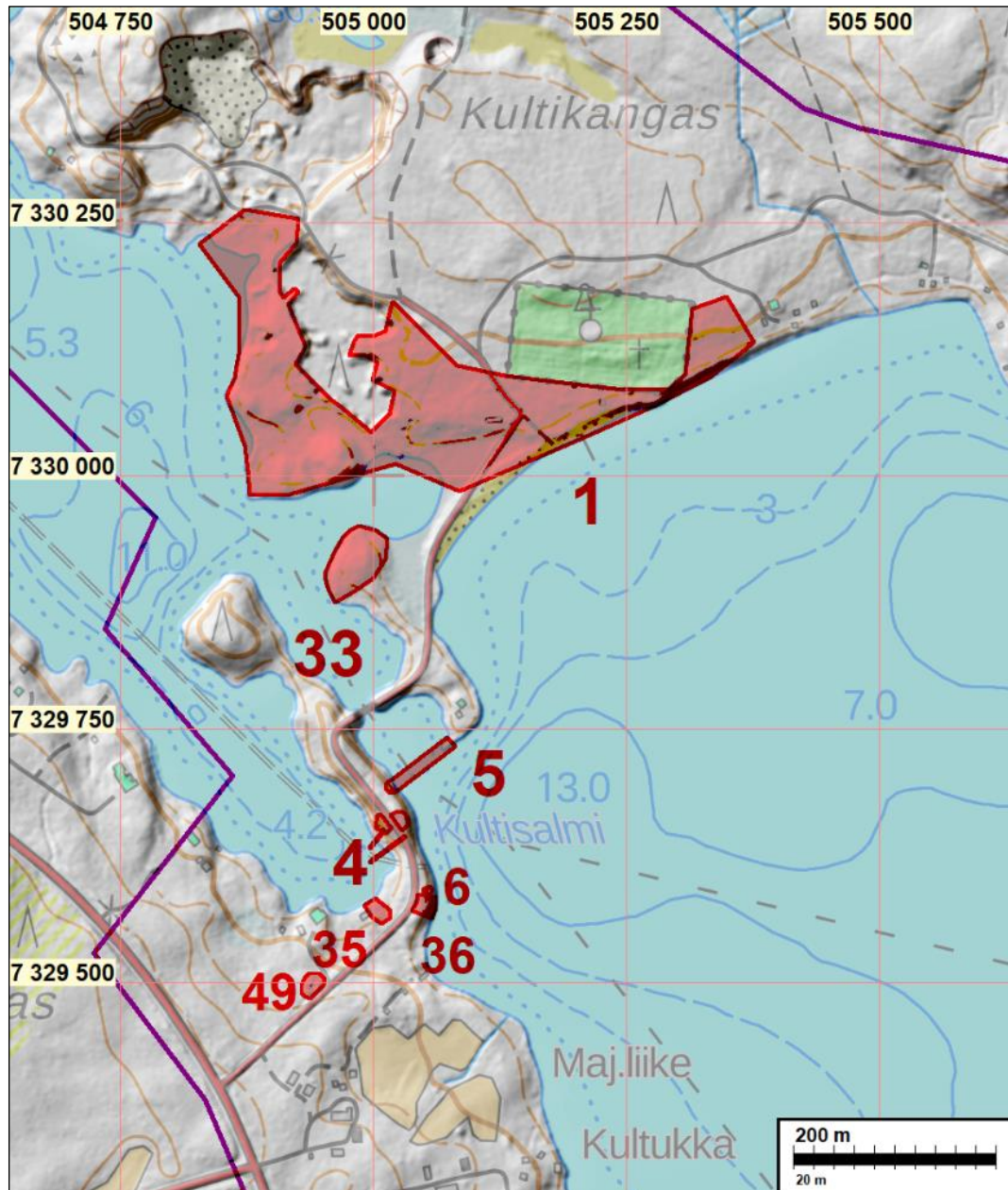
Vuoden 2020 tarkastuksessa muinaisjäännösalueelta kartoitettiin 12 pyyntikuopaksi tulkittua rakennetta GPS-paikantimella (ks. alakohteet). Aiempien tietojen mukaan alueella on kuitenkin pyyntikuoppia / kuopanteita paljon enemmän.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Alue oli samassa kunnossa edellisiin tarkastuksiin verrattuna.

Inventoinnissa todettiin lisäksi vanha rajamerkki muinaisjäännösalueella koordinaattipisteessä N 7330008 E 505125. Se koostuu keskellä olevasta n. 30 cm korkuisesta, noin 25 cm levyisestä ja 15 cm paksuisesta kivistä ja neljästä muusta hieman pienemmästä (n. 25 cm) kivistä. Keskellä olevan kiven kaakkoispinnalle on hakattu n. 15 cm korkuisin numeroin "11". Tästä n. 1 m kaakkoon ja lounaaseen on pienemmät kivet ja n. 1–1,5 m luoteeseen kaksi pienempää kiveä. Rakenteeltaan rajamerkki muistuttaa isojaon aikaista sekä sitä varhaisempia rajamerkkejä. Se kuitenkin sijaitsee Simojärven kylän kantatalon kolmen eri tiluksen rajalla eikä ole merkittynä pitäjänkartalle, jonka perusteella kyseessä on isojakoa myöhempi rajamerkki – ei muinaisjäännös.

Kohteen rajaukseen ei tehty muutosehdotuksia.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Kartalla kohteet rajattuna kohteet **1**: Kultikangas **4**: Kultiharju **5**: Kultiharju 2 **6**: Kultiharju 3 **33**: Hienolai-
senlahti **35**: Kultisalmentie länsi **36**: Kultisalmentie itä **49**: Uusitalo

Vasemmalla hiekkarantaa muinaisjäännösalueen itäosassa. Oikealla yksi alueen pyyntikuopista.

4 Kultiharju

Mjtunnus: 683010091

Status: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia (2 kpl)

Koordin: N 7329661 E 505026 Z 180 (koordinaatteja korjattu)

Tutkijat: H. Kotivuori inventointi 1990, I. Nieminen inventointi 2012, J. Soisalo & T. Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Simojärven Kultisalmessa olevan niemen harjalla ollut kolmen pyyntikuopan ryhmä. Osittain tien tuhoama. Lapinpato salmessa.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Muinaisjäännösrekisterissä mainittu lapinpato on tässä raportissa merkitty erillisenä kohteena Kultiharju 2 ([kohde 5](#)).

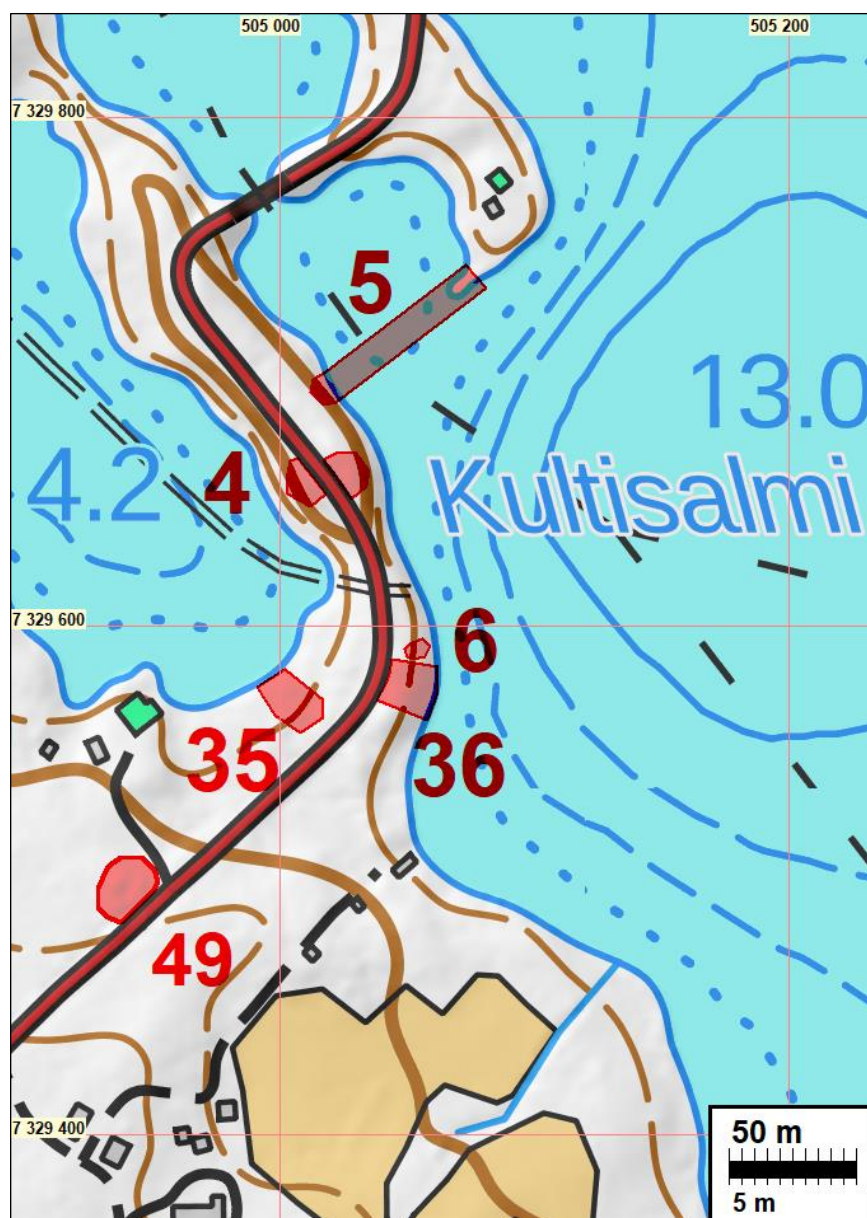
Ensimmäinen pyyntikuopista (N 7329659 E 505010) sijaitsee tien lounaispuolella, tien ja rantaviivan puolivälissä. Kuopan halkaisija on 2,7 m ja syvyys 0,5 m.

Mahdollisesti toinen pyyntijärjestelmän kuopista (N 7329661 E 505026) on tielinjaa varten hiekkaharjanteeseen tehdyn leikkauksen välittömässä läheisyydessä, linjan koillispuolella. Kuoppa on leikkauksen suuntainen, pitkänomainen ja muodoltaan epämääräinen. Kuopan pohja on risujen peitossa ja sitä on mahdollisesti laajennettu alkuperäisestä muodostaan. Se on sivuiltaan 3,7 x 2,5 metrin kokoinen ja 0,5 metriä syvä. Leikkausta tarkastellessa siitä havaittiin kvartsi-iskos.

Muinaisjäännösrekisterin kohdekuvauksessa mainittua kolmatta kuoppaa paikalla ei havaittu. Kotivuoren (1990) liitekartan (kohde 91, s. 89) perusteella kolmas pyyntikuoppa on sijainnut suunnilleen koordinaattipisteessä N 7329674 E 505008, tien koillislaidalla olevasta kuopasta parikymmentä metriä luoteeseen, nykyisen tien kohdalla. Vaikuttaa siltä, että tämä pyyntikuoppa on täysin tuhoutunut.

Muinaisjäännösrajaus tehtiin kahden säilyneen pyyntikuopan perusteella.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Kartalla kohteet rajattuna kohteet **4**: Kultiharju **5**: Kultiharju 2 **6**: Kultiharju 3 **35**: Kultisalmentie länsi **36**: Kultisalmentie itä **49**: Uusitalo

Vasemmalla: koillisempi pyyntikuoppa tienleikkauksessa. Taustalla Janne Soisalo suunnilleen kvartsi-isoksen löytökohdalla. Oikealla: lounaisempi pyyntikuoppa.

5 Kultiharju 2

Mjtunnus: 1000025095
Status: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: ajoittamaton / historiallinen
Laji: kalapato

Koordin: N 7329693 E 505018 176
Tutkijat: H. Kotivuori inventointi 1990, I. Nieminen inventointi 2012, J. Soisalo & T. Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohde tarkastettiin syyskuussa 2012. Kohteessa on rannoilla muutaman metrin matkalla erottuva harva kiveys, joka leveimmillään on noin metrin levyinen. Kohde sijaitsee puoliksi valtion ja puoliksi yksityisen omistuksessa olevalla alueella. Valtion puolella, veden alla, noin 5 metriä rannasta kohtisuoraan rantaviivaan nähden, on noin metrin etäisyydellä toisistaan kaksi, noin 15 senttimetriä halkaisijaltaan olevaa hirttä, joissa on 15 senttimetriä leveät ja noin 5 senttimetrin syvyiset, muodoltaan kulmikkaat lovekset. Hirret erottuvat noin metrin matkalla ja katoavat pohjahiekkaan. Salmen koillisrannalla, yksityisessä omistuksessa olevalla maalla pato erottuu matalana ja kapeana kiveyksenä.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Kohde tarkastettiin lähimmillään noin 10 metrin päästä. Vaikutti siltä, että kohde oli samassa kunnossa kuin vuoden 2012 inventointiraportin kuvailussa.

Kohteen rajausta tehtiin muinaisjäännösrekisterin mukaisesti.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 4 Kultiharju](#)

Vasemmalla: kalapato kulkee suunnilleen merimerkeistä vasemmalla olevan niemen kärkeen. Oikealla: Kuvan keskiosan rannan tuntumassa hahmottuu muutamia hieman vedenpinnan yläpuolelle kohoavia kiviä, jotka ovat kalapadon lounaisinta rakennetta.

6 Kultiharju 3

Mjtunnus: 100002513

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: kuoppajäännös

Koordin: N 7329592 E 505057 Z 179

Tutkijat: Nieminen inventointi 2012, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kultiharjun poikki kulkevan tien itäpuolella on noin 4 metrin päässä vesirajasta, noin 3 metriä vesirajan yläpuolella, itä-länsisuuntainen, noin kaksi metriä pitkä ja metrin leveä, noin 0.3 metriä syvä painanne. Painanteen länsipäässä on halkaisijaltaan noin 0.3 metrin kokoinen maakivi. Painanteen pohjalle tehdyssä kairauksessa erottui sekoittunutta hiekkaa. Kyseessä saattaa olla väliaikaishauta. Alueella on hautasaaria.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Kohteen koordinaatteja korjattiin hieman muinaisjäännösrekisterissä ilmoitetuista. Nykyisten koordinaattien kohdalla on muinaisjäännösrekisterin kuvauksen mukainen kuoppa.

Kuopan lajia, ajoitusta ja sitä kautta sen statusta on mahdoton selvittää tutkimatta kuoppaa tarkemmin. Kuoppa ei vaikuta maa-aineksenottokuopalta, sillä se on liian pieni ja säännöllisen muotoinen, sekä sijaitsee liian kaukana tiestä ja rannasta. Aivan kuopan vierestä löydettiin samassa 2021 inventoinnissa kivikautinen asuinpaikka ([kohde 36](#)). Kohteen status on tässä inventointiraportissa muutettu mahdollisesta muinaisjäännöksestä kiinteäksi muinaisjäännökseksi, koska kyseessä saattaa hyvin olla hautakuoppa tai se saattaa liittyä viereisen kivikautisen asuinpaikan rakenteisiin.

Muinaisjäännösrajaus tehtiin v. 2021 paikannustiedon perusteella.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 4 Kultiharju](#)

Vasemmalla: kuoppajäännös kaakkoon. Oikealla: kuoppajäännös etelälounaaseen. Taustalla olevalla tasanteella sijaitsee kohde 36 (kivikautinen asuinpaikka).

7 Takkulahti 1

Mjtunnus: 683010071

Status: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppa

Koordin: N 7328999 E 505168 Z 179

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2022

Huomiot: **Muinaisjäänösrekisteri:** Simojärven Kultisalmesta etelään olevan lahden partaalla olevan kivisen törmänteen niskalla oleva pyyntikuoppa.

Sepänmaa & Soisalo 2022: Kohde tarkastettiin 2022 inventoinnin yhteydessä. Kohdalla on halkaisijaltaan noin 3 m, reunavallillinen kuoppa, syvyydeltään puolisen metriä. Kaivettu kivikkoiseen hiekkamoreeniin. Kotivuoren (1990, kohde 71) karttaliitteen verraten pyyntikuoppa on merkitty maastokartalle ja muinaisjäänösrekisteriin joitakin kymmeniä metrejä väärin.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Pyyntikuoppa.

8 Takkulahti 2

Mjtunnus: 683010072

Status: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppa

Koordin: N 7328796 E 505349 Z 180

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2022

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Simojärven Kultisalmesta etelään olevan lahden saaren korkeimmalla kivikkoharjalla oleva pyyntikuoppa. Saaressa on mökki.

Sepänmaa & Soisalo 2022: Kohde tarkastettiin vuoden 2022 inventoinnin yhteydessä. Saaren korkeimman kohdan tienoilla on halkaisijaltaan noin 3 m, syvyydeltään vajaa metrin reunavallillinen kuoppa. Kaivettu kivikkoiseen hiekkamoreeniin.

Kotivuoren (1990, kohde 72) karttaliitteeseen verraten pyyntikuoppa on merkitty maastokartalle ja muinaisjäännösrekisteriin hieman väärin.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 7 Takkulahti 1](#)

Pyyntikuoppa.

9 Venäläissaari

Mjtunnus: 683010070

Status: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: historiallinen aika

Laji: hautasaari

Koordin: N 7329195 E 505946 Z 177–180

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Nieminen inventointi 2012, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Venäläissaari on pieni saari Simojärven Kultisalmen kaakkoispuolella. Purnujen ja liesipaikkojen lisäksi "Kultisaareksikin" kutsutulla paikalla on kesähautoja.

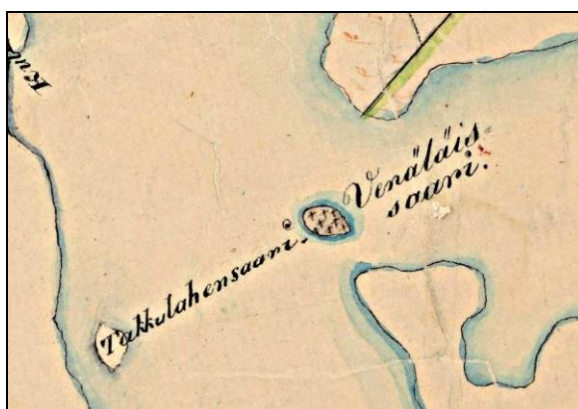
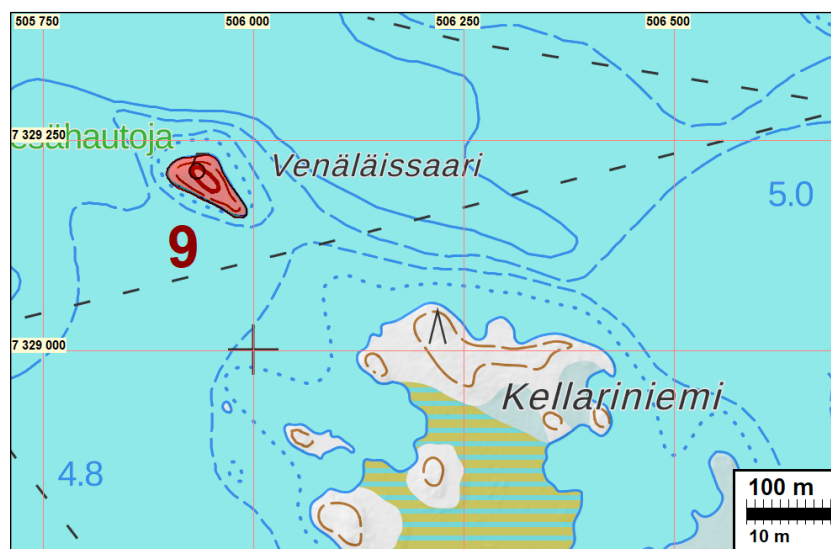
Kohde tarkastettiin elokuussa 2012. Saaressa havaittiin yksi kiveys ja viisi kuoppaa sekä vain yksi tulisija, jossa ei ollut viimeaikaisen tulenpidon merkkejä. Saaren kaakkoispäädyn lounaisrannalla, kahden metrin päässä vesirajasta, havaittiin kuitenkin moderni, pyöreä, 0.7 metriä halkaisijaltaan oleva tulisija, jonka kivistä yksi on pinnaltaan rapautunut, ehkä uusiokäytetty. Tiedot rakenteista on lisätty rekisterin alakohdeet-välilehdelle.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Paikka tarkastettiin vuoden 2021 inventoinnissa, jolloin havaittiin mahdollisia hautakuoppia. Yleisesti kohde vaikutti olevan samassa kunnossa kuin vuoden 2012 tarkastuksessa.

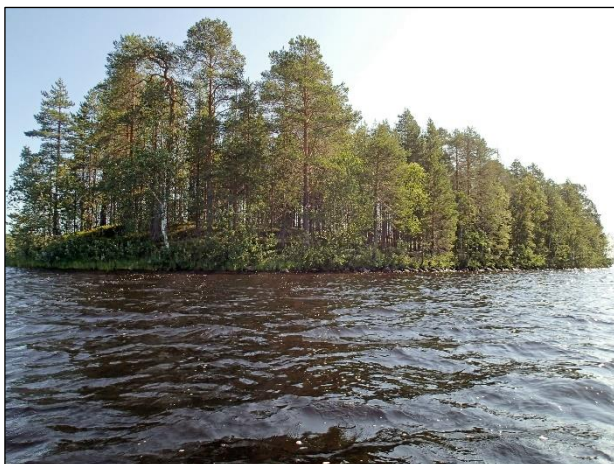
1800-luvun puolivälin pitäjänkarttaan saari on merkitty täyteen ristejä. Kyseessä on tyypillinen tuon ajan ja aikaisemmissa kartoissa esiintyvä hautausmaan symboli. Tällä perusteella paikka lienee ollut käytössä hautasaarena vielä 1800-luvun puolivälissä, tai ainakin tunnettu hautausmaana.

Kohteen raja (koko saari) on Museoviraston määrittämä, eikä siihen nähty tarvetta tehdä muutosehdotuksia.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Ote Pudasjärven pitäjänkartasta 1800-luvun puolivälistä. Venäläissaari on merkitty täyteen ristinmerkkejä.

Vasemmalla: Venäläissaari kuvattuna itään. Oikealla: mahdollinen hautakuoppa saaren kaakkoisosassa.

10 Porosaari

Mjtunnus: 683010066

Status: kiinteä muinaisjäännös (koordinaatteja korjattu)

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppa

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: liesiä (2 kpl)

Laji: löytöpaikka

Ajoitus: kivikautinen

Koordin: N 7328746 E 508595 Z 178–180

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Simojärven Isoselän lounaispuolella olevan pienen saaren kivikkoisella eteläreunalla sijaitseva kuoppa. Saari on suuren Porosaaren koillisnurkalla.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Paikka tarkastettiin v. 2021. Kohteen nimi ”Porosaari” on harhaanjohtava, koska kohteet sijaitsevat Porosaaren koillispuolella olevalla pienellä, karttoihin nimeämättömällä saarella.

Kehävallillinen, halkaisijaltaan noin 3 m pyyntikuoppa - ilmeisesti Kotivuoren (1990, kohde 66) tarkoittama – todettiin kohdalla N 7328746 E 508595. Tämä on korjattu kohteen ”peruskoordinaatiksi”. Aikaisemmin muinaisjäännösrekisterissä ilmoitettu koordinaattipiste on useita kymmeniä metrejä liian idässä.

Pyyntikuopasta noin 15 m kaakkoon, koordinaattipisteessä N 7328735 E 508605 todettiin suorakaiteen muotoinen, kooltaan 120 x 70 cm, parinkymmenen cm kokoisilla kivillä rajattu maantasainen tulisijanpohja. Rakente on hyvin samantyyppinen, kuin saamelaiden myöhäisrautakautisiin – keskiaikaisiin asuinpaikkoihin liittyvät suorakaiteen muotoiset liedet – joskin hieman tyypillisiä kotasijoihin liittyviä

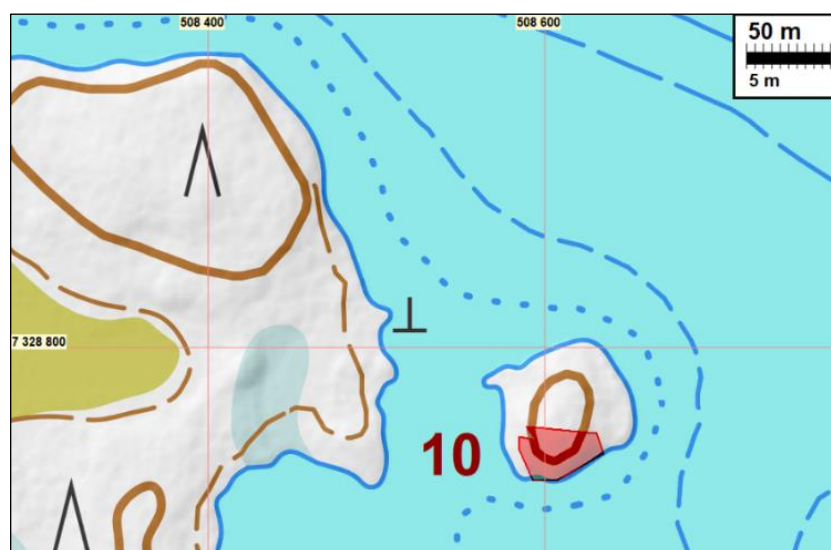
pienempi. Pyyntikuopasta n. 30 m itäkoilliseen, koordinaattipisteessä N 7328738 E 508625 todettiin toinen rakenteeltaan edellä kuvatun kaltainen liesirakenne. Tämän koko oli noin 100 x 120 cm.

Molemmissa liesirakennelmissa oli pinnalla uudehkoilta vaikuttavia hiilenjäänteitä. On kuitenkin selvää, että valmiita, maanpinnalle näkyviä nuotionpohjia ovat retkeilijät, kalastajat yms. käyttäneet vuosisatojen ajan. Nykyaikoina retkeilijät ym. tekevät kuitenkin yleensä pyöreitä liedensijoja. Siksi on otettava huomioon mahdollisuus, että kyseessä ovat alkuperältään huomattavasti nykyaikaa vanhemmat liedensijat – rakenteet viittaavat mahdollisesti saamelaisten liedensijoihin.

Kotivuori on inventoinnissaan (1990) löytöluettelon perusteella löytänyt kvartsikaapimen (KM 26498:1) saaren rannalta. Löytöpaikkaa ei ole merkitty Kotivuoren kyseisen kohteen karttaluonnokseen (1990, 78) eikä myöskään Kansallismuseon löytöluettelosta löydy tarkempaa tietoa löytöpaikasta, kuin että kyseisen saaren rannalta.

Pyyntikuoppa ja liedet on tässä raportissa merkitty ja rajattu yhdeksi kohteeksi.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Pyyntikuoppa.

Vasemmalla: läntisempi tulisija. Oikealla: itäisempi tulisija.

11 Selkäsaaret

Mjtunnus: 683010065
Status: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: pyyntikuoppia

Koordin: N 7327635 E 510004 Z 177–179
Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021–22

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Simojärven Isoselän eteläosassa olevan suurehkon saaren koilliskulmassa sijaitseva kuopparyhmä.

Sepänmaa & Soisalo 2022: Saarella havaittiin 5 kuoppaa, joissa oli enemmän tai vähemmän selvät reunavallit ja joita voitiin olettaa ihmisen tekemiksi kuopiksi – mahdollisesti pyyntikuopiksi.

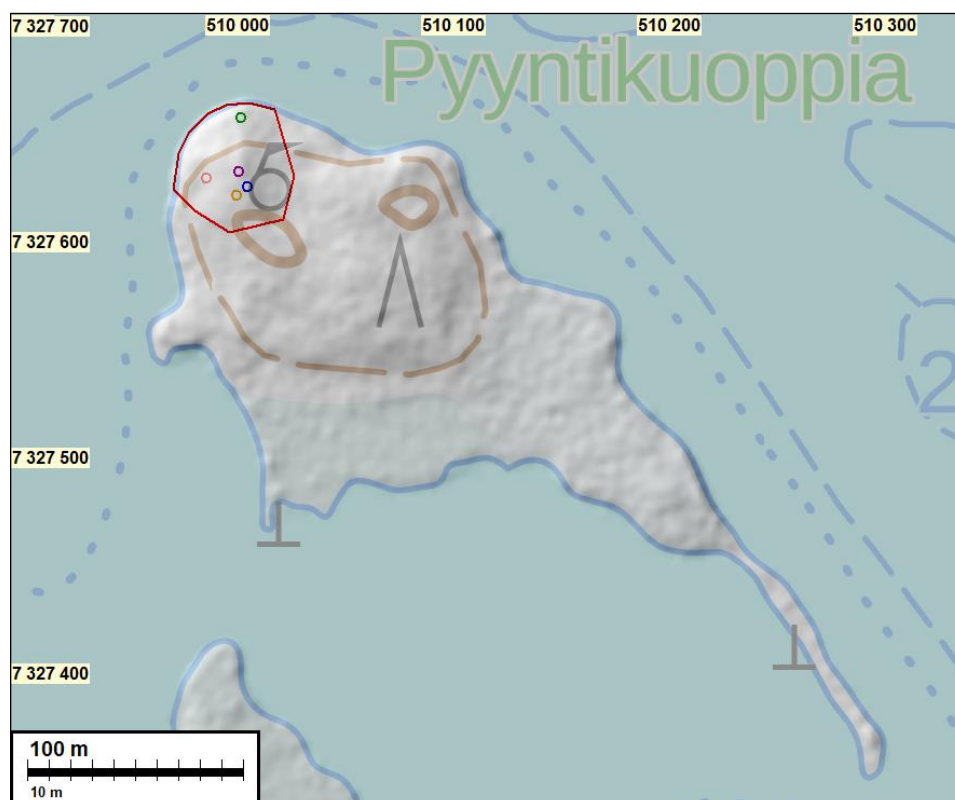
Nro	N	E	koko
1	7327629	510001	1 x 2 m, syv. 30 cm
2	7327625	509996	halk. 1,5 m, syv. 40 cm
3	7327633	509982	halk. 2,5 m, syv. 50 cm
4	7327661	509998	4 x 2,5 m, syv. 80 cm
5	7327636	509997	2,5 x 3 m, syv. 70 cm

Alue on mäntymetsää, maaperältään kivikkoista hiekkamoreenia.

Saarella, myös muinaisjäännösrajauksen sisällä, on lisäksi useita epämääräisiä kuoppia, jotka tulkittiin tuulenkaatojen aiheuttamiksi tai muiksi luontaisiksi kuopan-teiksi.

Kotivuori on karttaotteeseensa (1990, 77). merkinnyt alueelle kuusi pyyntikuoppaa. Niiden sijainti ei täysin täsmää v. 2021–22 inventoinnissa tehtyjen GPS-mittausten kanssa. V. 2022 inventoinnissa koko saari käytiin läpi.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Kartalle on merkitty havaittujen kuoppien koordinaattipisteet eri värisin ympyröin. Taulukon numeroiden värit (1, 2, 3, 4, 5) vastaavat kartan ympyröiden värityksiä.

Pyyntikuoppia.

12 Kuoppalahti 1

Mjtunnus: 683010067

Status: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7326952 E 508045 Z 176–180

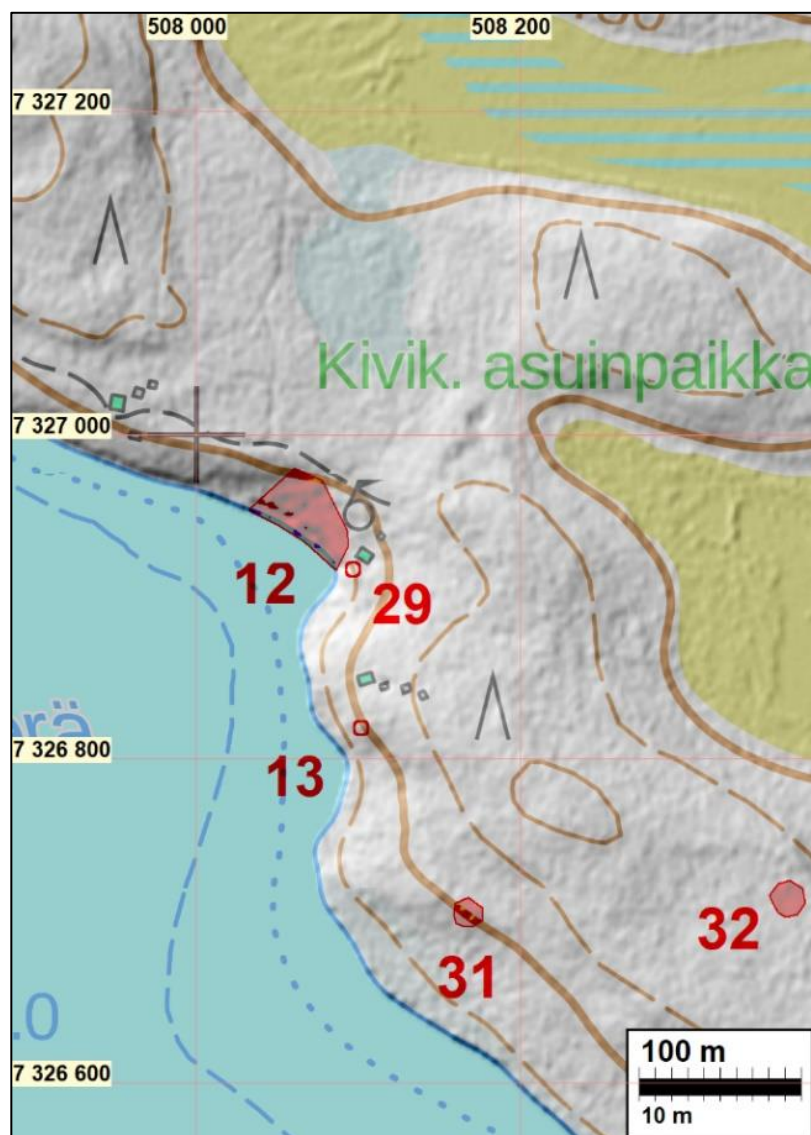
Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Simojärven suuren Porosaaren länsirannan lahdekkeessa oleva kivilautinen ja lappalaisten asuinpaikka ja pyyntipaikka pyyntikuoppiin.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Paikka tarkastettiin v. 2021. Asuinpaikan alue on mäntyä kasvavaa kangasmetsää ja se vaikutti olevan pääasiassa koskemattomassa kunnossa ja hyvin säilynyt. Rantatörmän kohdalla on järven pinnan noususta johtuvaa luontaista eroosiota ja se sortuu hiljalleen järveen. Sortumista on paikoin pyritty estämään tukemalla törmää kivillä. Törmän alla rannassa on tasainen hiekkaranta, jolla havaittiin useita kvartseja koko hiekkarannan pituudelta. Ne ovat ilmeisesti peräisin jo sortuneesta rantatörmästä.

Kotivuoren mainitsema mahdollinen liesikiveys oli nähtävillä polun kohdalla. Asuinpaikan eteläosaa on ainakin jossain määrin tuhonnut kesämökki ja sen pihalla tehdyt kaivamiset. Kohteen "peruskoordinaatti" muutettiin tässä inventoinnissa hiekkarannan kohdalle, josta todettiin runsaasti kvartsi-iskoksia.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

12: Kuoppalahti 1; 13: Kuoppalahti 2; 29: Poroperä; 31: Porokangas 2; 32: Porokangas 3.

Vasemmalla: hiekkarantaa, josta löytyi kvartsi-iskoksia. Oikealla: Asuinpaikka-alueen kangasmetsää.

14 Soppananselkä

Mjtunnus: 1000012165
Status: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: pyyntikuoppa

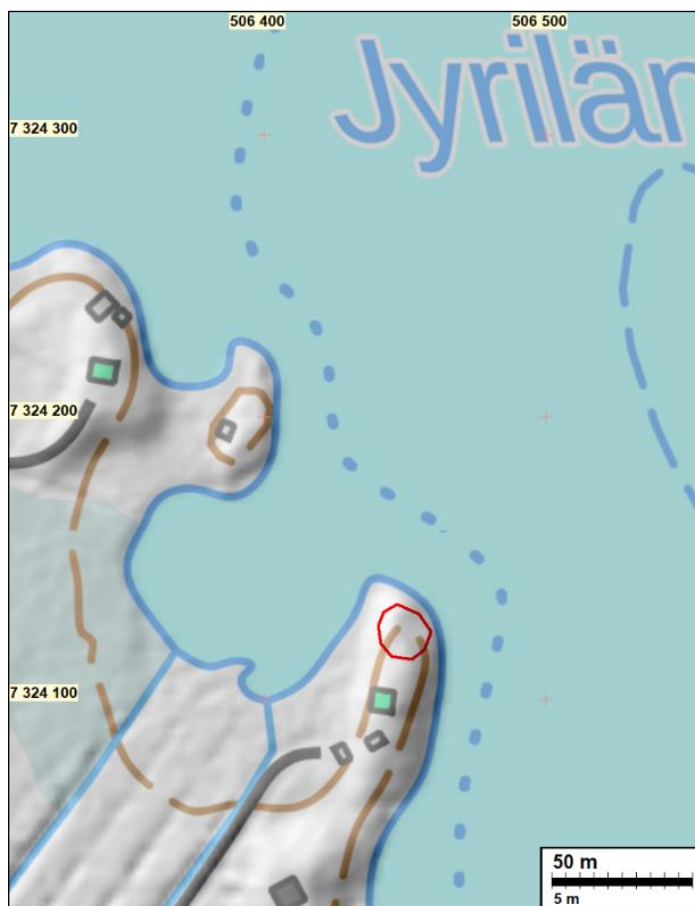
Koordin: N 7324124 E 506449 Z 178
Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2022

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohde sijaitsee Ranuan kirkosta noin 31 kilometriä itäkoilliseen Simojärven Soppananselän länsirannan keskivaiheilla. Jyrilän Mustalahden lounaisrannalla olevan niemen korkeimman kohdan koillispuolella on yksittäinen pyyntikuoppa.

Sepänmaa & Soisalo 2022: Paikka tarkastettiin v. 2022 inventoinnin yhteydessä. Muutama kymmentä metriä mökkirakennuksista pohjoiseen, niemen pohjoiskärjessä on kuoppa: halkaisija n. 3 m, syvyys n. 60 cm, matalan kehävallin ympäröimä.

(Huom! Saman kohteen yhteydessä Kotivuoren (1990, kohde 64) karttaliitteelle, tästä kohteesta noin 80 m luoteeseen, lahden vastarannalle, on merkitty epämääräinen kuoppa, merkinnällä ”pyyntikuoppa?” koordinaattipisteen N 7324192 E 506398 tienoille. Tämä tarkastettiin vuoden 2022 inventoinnin yhteydessä. Paikalla, ranta-saunan pihamaalla, on laakea, halkaisijaltaan parimetrinen, muutaman kymmenen sentin syvyinen kuoppa. Tätä ei voi millään perustellulla syyllä pitää muinaisjäännöksenä tai muuna arkeologisena kohteena.)

Kohde sijaitsee hankeen kaava-alueella A.

Pyyntikuoppa.

16 Kenttätaipale

Mjtunnus: 683010042

Status: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia

Koordin: N 7316724 E 506622 Z 180–183

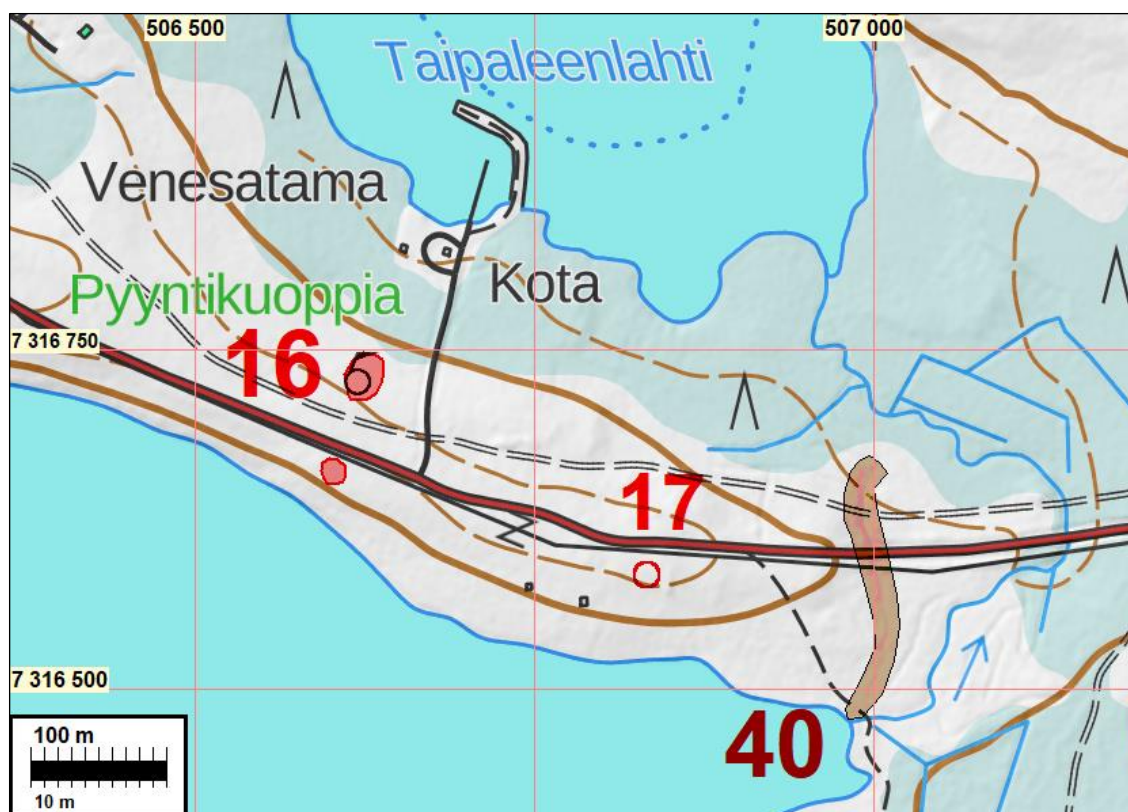
Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Katiskoski tarkastus 2016, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Koirajärven ja Simojärven eteläosan välinen kannas. Paikalla on ollut historiallisen ajan asuinkenttä rakennuksineen, joiden länsipuolelle on tehty varhemmin pyyntikuoppaketju poikki kannaksen. Lounaasta koilliseen on noin 90 m matkalla todettu kahdeksan kuoppajäännöstä, joiden halkaisija vaihtelee noin 2 ja 3,5 m välillä. Näistä kolme on tien lounaispuolella, 5 kuoppaa sen koillispuolella. Koillispuolella sijaitseva ensimmäinen kuoppa vaikuttaa myöhemmin kaivellulta.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Kotivuori (1990 kohde 42) ja Katiskoski (2016) ovat havainneet alueella 8 kuoppaa, jotka he tulkitsivat varmoiksi tai mahdollisiksi pyyntikuopiksi. Vuoden 2021 inventoinnissa havaittiin vain kaksi kohtalaisella varmuudella pyyntikuopaksi tulkittavaa kuoppaa, kohdissa: N 7316724 E 506622 ja 7316734 E 506627. Lisäksi kohdassa N 7316660 E 506602 todettiin epämääräisempi, mahdollinen pyyntikuoppa. Näiden lisäksi alueella on useita hyvin epämääräisiä kuoppia, joista osa on todennäköisesti tuulenskaatoja, osa nykyaikaisia maa-aineksen ottokuoppia. Pyyntikuopiksi tulkittuja kuoppia todettiin siis vain 3 kpl. Muinaisjäännösrajausta pienennettiin muinaisjäännösrekisterissä ilmoitetusta.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella B.

(Muinaisjäännösrekisterin referaatissa tämän kohteen yhteydessä mainitaan "asuin-kenttä". Tätä käsitellään kohteen 17 yhteydessä.)

16: Kenttätaipale, 17 Kenttätaipale 2, 40: Myllyoja.

Pyyntikuoppia.

18 Akonlampi

Mjtunnus: 683010043

Status: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia

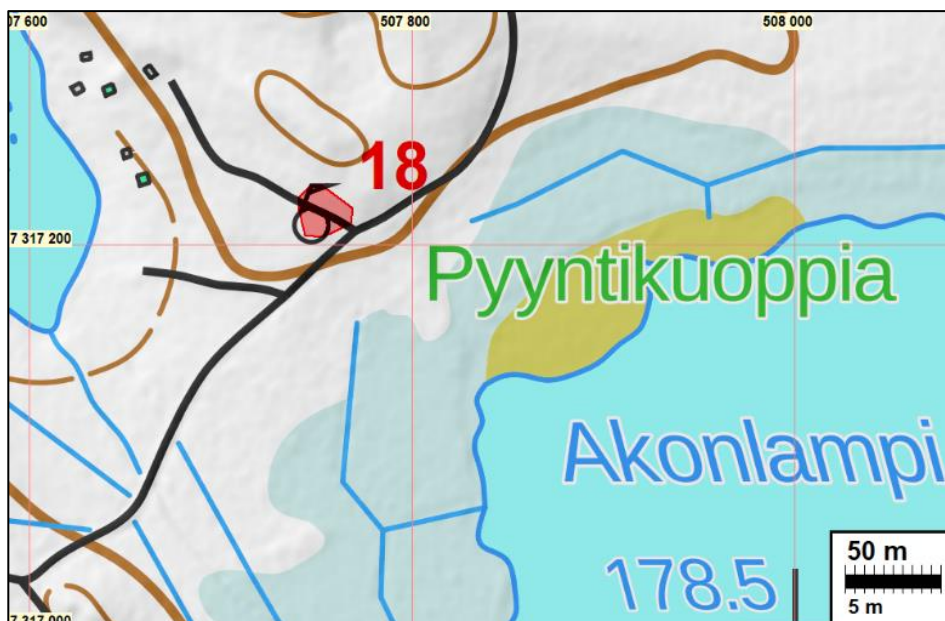
Koordin: N 7317217 E 507762 Z 180

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Akonlammen ja Simojärven eteläisen osan välinen kanas. Vaaran eteläsyryllä on kolme pyyntikuopaksi tulkittavaa painannetta ja vanhan hirsirakennuksen perustus. Vuoden 1990 inventoinnin karttaluonnoksen mukaan pyyntikuopat sijoittuvat Keihäslahden rannalle sijaitsevalle mökille (1:52) johtavan tienristeyksen ympärille; yksi kuopista sen lounais- (ala-) puolelle, kaksi sen pohjoispuolelle. Hirsirakennuksen jäännös sijoittuu edelleen järven suuntaan, mökille vievän tien pohjoispuoleiseen rinteeseen. Kaikki jäännökset sijoittuvat tilalle 1:95.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Kohteessa todettiin 3 pyyntikuopiksi tulkittavaa kuoppaa, halkaisijaltaan noin 2 m, samoilla kohdin kuin Kotivuoren karttaluonnoksessa (1990, kohde 43). Mökille johtavan hiekkatien laidalla olevat kuopat ovat tien puoleisilta laidoiltaan hieman kuluneita. Kuoppien koordinaatit: N 7317215 E 507752, N 7317224 E 507753 ja N 7317217 E 507762. Hirsisalvosrakennetta ei havaittu.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella B.

Pyyntikuoppia.

19 Vierelä

Mjtunnus: 683010048

Status: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia

Koordin: N 7321446 E 511307 Z 180

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

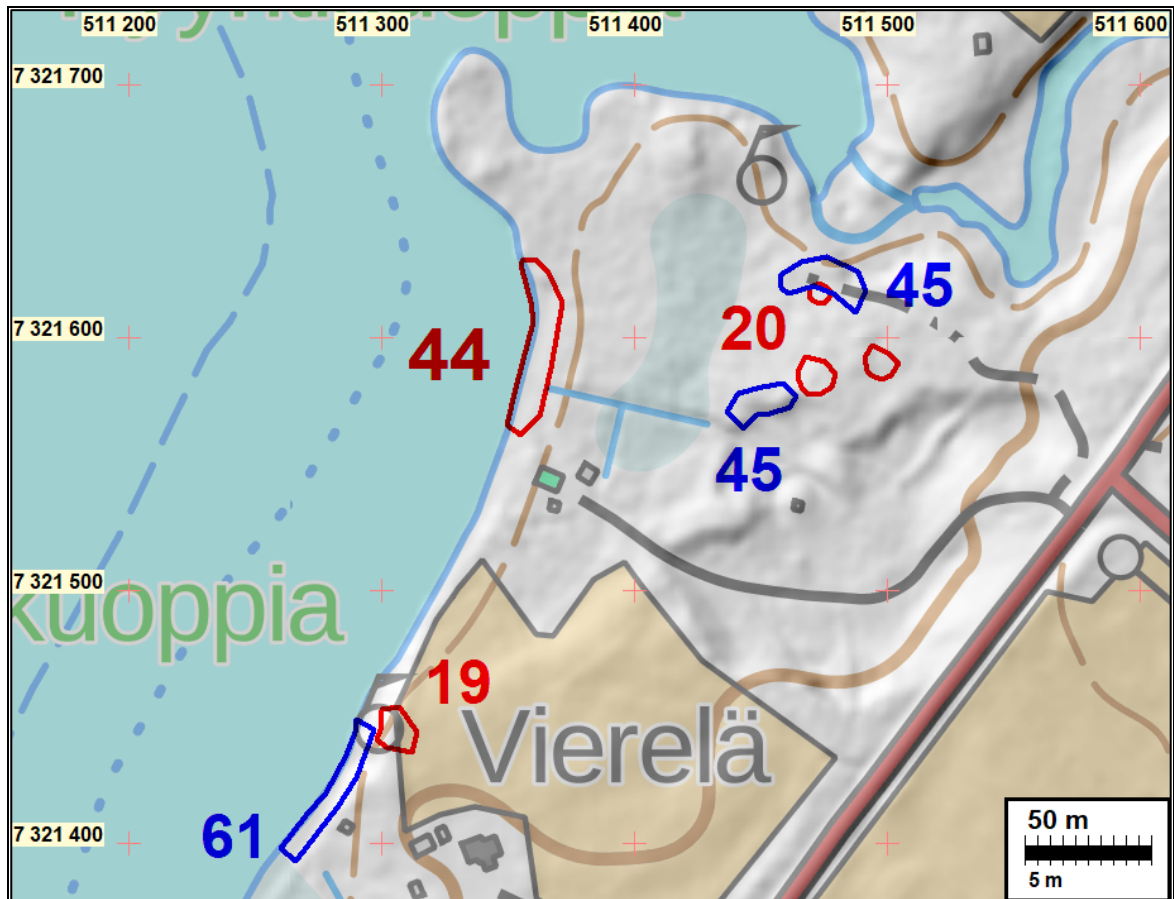
Huomiot: **Muinaisjäänösrekisteri:** Simojärven Soppananselän itärannalla ja Penämönjoen suusta noin 300 m etelään on Vierelän talo. Sen länsipuolen rannan törmällä on säilynyt muutamia pyyntikuoppia.

Sepänmaa & Soisalo 2022: Paikka tarkastettiin vuoden 2022 inventoinnin yhteydessä. Tällöin todettiin vain yhden pyyntikuopan olevan säilynyt. Se sijaitsee reilun metrin päässä pellon reunasta. Tarkastuksessa mukana olleen Vierelän talon isännän mukaan kuoppia on ollut aikaisemmin useita, mutta ne tuhoutuivat

vuosikymmeniä sitten peltoa laajennettaessa – v. 2022 todetun kuopan pohjoispuolella. Isännän mukaan törmästä on ajettu aikanaan järven puolelta hiekkaa.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Kuopan edustalla, rantahietikolla, havaittiin runsaasti veden pyöristämiä kvartsi-isoksia. Tämä havaintoalue on erotettu kohteeksi 61!

19: Vierelä, **20:** Kuittari (kolmessa osassa), **44:** Kuittarinniemi länsi; **45:** Kuittarinniemi keskiosa (kahdessa osassa, sinisellä), **61:** Vierelä 2 (sinisellä).

Pyyntikuoppa kuvan keskikohdalla pellon ja kangasmaan rajalla, pääosin kangasmaan puolella.

20 Kuittari

Mjtunnus: 683010047

Status: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia

Koordin: N 7321587 E 511470 Z 178

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

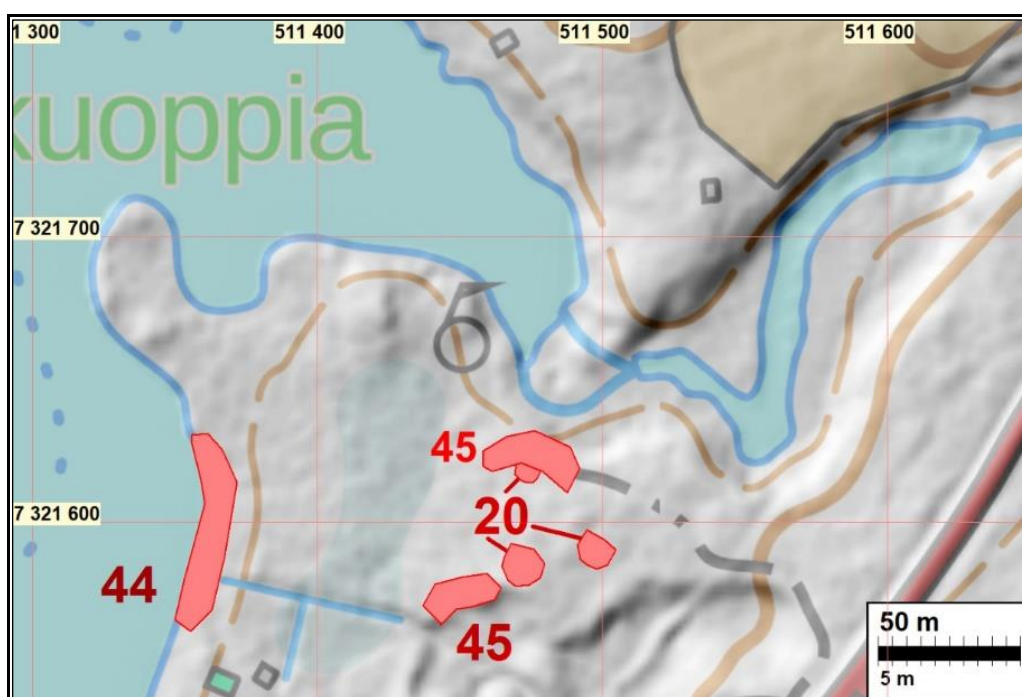
Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Simojärven Soppananselän itärannalla, entisen Kuittarin tilan eteläpuolella on vesirajassa ja kankaalla merkkejä muinaisasutuksesta. Löydökset ja pyyntikuopat ovat Penämöjoen suun eteläpuolella, osin soranoton tuhoamia.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Kotivuoren (1990) inventointi, kohde 47. Pyyntikuopat sijaitsevat mäntykankaalla Penämönjoen suun lähellä. Maaperä alueella on hiekkaa. Kuopat näkyvät maastossa halkaisijaltaan 2–3 m loivina painaumuksina, eikä niiden ympärillä erotu selvää vallia. Syvyyttä niillä on ympäröivään maanpintaan verrattuna alle puoli metriä. Kaikissa kuopissa havaittiin selvä huuhtoutumiskerros, joten ne eivät voi olla nykyaikaisia.

Kohtuullisen selviä pyyntikuopaksi tulkittavia kuoppia havaittiin 3 kpl: N 7321587 E 511470, N 7321589 E 511497 ja N 7321652 E 511463. Viimeksi mainittu on epä määräisin.

Muinaisjäännösalueen raja osittain päällekkäin kohteen 45 (kivikautinen asuinpaikka) kanssa.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

20: Kuittari (kolmessa osassa); 44: Kuittarinniemi länsi; 45: Kuittarinniemi keskiosa (kahdessa osassa).

Pyyntikuoppa.

22 Yli-Soppananjärvi

Mjtunnus: 1000013490

Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: tulisija

Ajoitus: kivikautinen

Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7329152 E 514393 Z 185

Tutkijat: Pirjo Rautiainen metsähallituksen luontoinventointi 2008, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäänösrekisteri:** Simojärven keskiosan itäpuolella sijaitsevan Yli-Soppanajärven etelärannalla parin metrin päässä vesirajasta havaittiin vuoden 2008 Natura-alueen inventoinnissa tulisija. Se on koottu noin 15–20 cm suuruisista kivistä, pyöreähkö ja halkaisijaltaan noin 90 cm. Kivien välissä havaittiin jonkin verran hiiltä ja nokea. Kuitenkaan ympäristön rantahiekasta tai koepistoista ei havaittu löytöjä. Tulisijan ikää ei voitu tarkemmin arvioida, mutta paikan todettiin olevan sovelias kivikautiselle asuinpaikalle.

Soisalo & Sepänmaa 2021: Paikalla on matala ja hiekkainen lahdenpohjukka, jonka aivan veden syömän rantatörmän reunalla on vanhalta vaikuttava tulisija. Tulisija saattaa hyvinkin olla esihistoriallinen, mutta sen ikää on vaikea arvioida varmuudella. Muutaman metrin päässä tulisijasta on retkeilijöiden nykyisin käytössä oleva tulisija.

Tarkastuksen yhteydessä rantahiekalta löydettiin yksi kvartsiydin ja kvartsi-iskos. Rantatörmälle ja tulisijan ympäristöön tehtiin koekuoppia, mutta niistä ei löydetty mitään muinaisjäänökseen viittaavaa. Tulisijan jäänös ja kvartsilöydöt tuskin liittyvät toisiinsa ajallisesti.

Kohteen status muutettiin mahdollisesta muinaisjäännöksestä kiinteäksi muinaisjäännökseksi ja kohde rajattiin.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Vasemmalla: tulisija lapion vieressä. Oikealla: lähikuva tulisijasta.

23 Ahoniemi

Mjtunnus: 68301004

Status: kiinteä muinaisjäännos

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia

Koordin: N 7317313 E 511497 Z 180

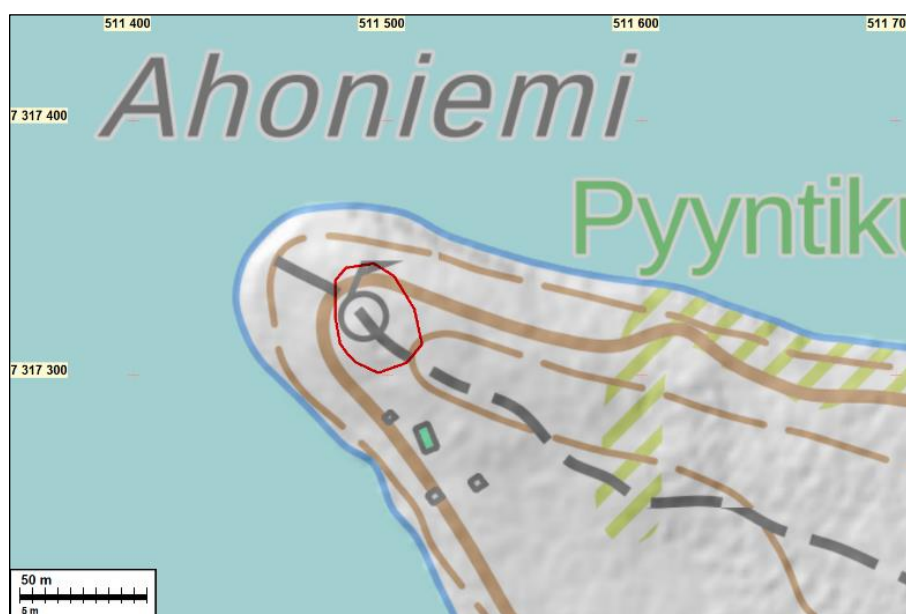
Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännosrekisteri:** Korkeaselkäinen niemi Impiönjärven itärannalla. Keskellä niemen kivikkoista harjaa on suurehko pyyntikuoppa. Paikalla mainitaan olleen myös vanha kalakenttä.

Sepänmaa & Soisalo 2021: V. 2021 inventoinnissa alueella todettiin kaksi kehävalillista kuoppaa, halkaisijaltaan n. 3 m, syvyydeltään n. 60 cm. Vaikuttivat pyyntikuopilta. Näiden koordinaattipisteet: N 7317313 E 51149 ja N 7317334 E 511494. Nämä rajattiin yhtenäiseksi pyyntikuoppakohteeksi. (Muinaisjäännösrekisterissä ilmoitettussa koordinaattipisteessä N 7317339 E 511523 ei havaittu kuoppaa tai muutakaan mainittavaa. Koordinaatit olivat siis virheelliset.)

(Kotivuori (1990, kohde 45) on kirjoittanut kohdelistaukseen tämän paikan yhteydessä "kalakenttä?". Tämä on siirtynyt Muinaisjäännösrekisteriin muotoon "paikalla mainitaan olleen myös vanha kalakenttä". Mistään lähteestä ei selviä mihin tämä maininta perustuu – kuka on maininnut tai kirjoittanut paikalla olleesta kalakentästä. Uusilta tai vanhoilta kartoilta, myöskään kotimaisten kielten keskuksen nimiarkistosta (NA), ei löydy mitään kalakenttään viittaavaa kohdalta.)

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C

Pyyntikuoppa.

24 Kenttä**Mjtunnus:** 1000030258**Status:** kiinteä muinaisjäännös (sm)**Ajoitus:** historiallinen**Laji:** asuinpaikka**Koordin:** N 7315909 E 509741 Z 178**Tutkijat:** Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Löytöpaikka sijaitsee Saunajärven Salamijoen ja Impiönjärven Lapinlahden välissä. Paikalta on löytynyt metallinetsinnässä 26.5.2016 kaksi-piikkinen atrain (KM 41169: 1). Atrain löytyi loivalta kumpareelta, pellon reunasta, noin 15 metriä joesta. Sen löytösyvyys oli noin 20 cm. Löytöpaikan läheisyydessä on jokisuu/joenniska, jossa on sijainnut kalapatoja. Kohde vaatii lisätietoa; löytöpaikkaa ei ole tarkastettu maastossa.

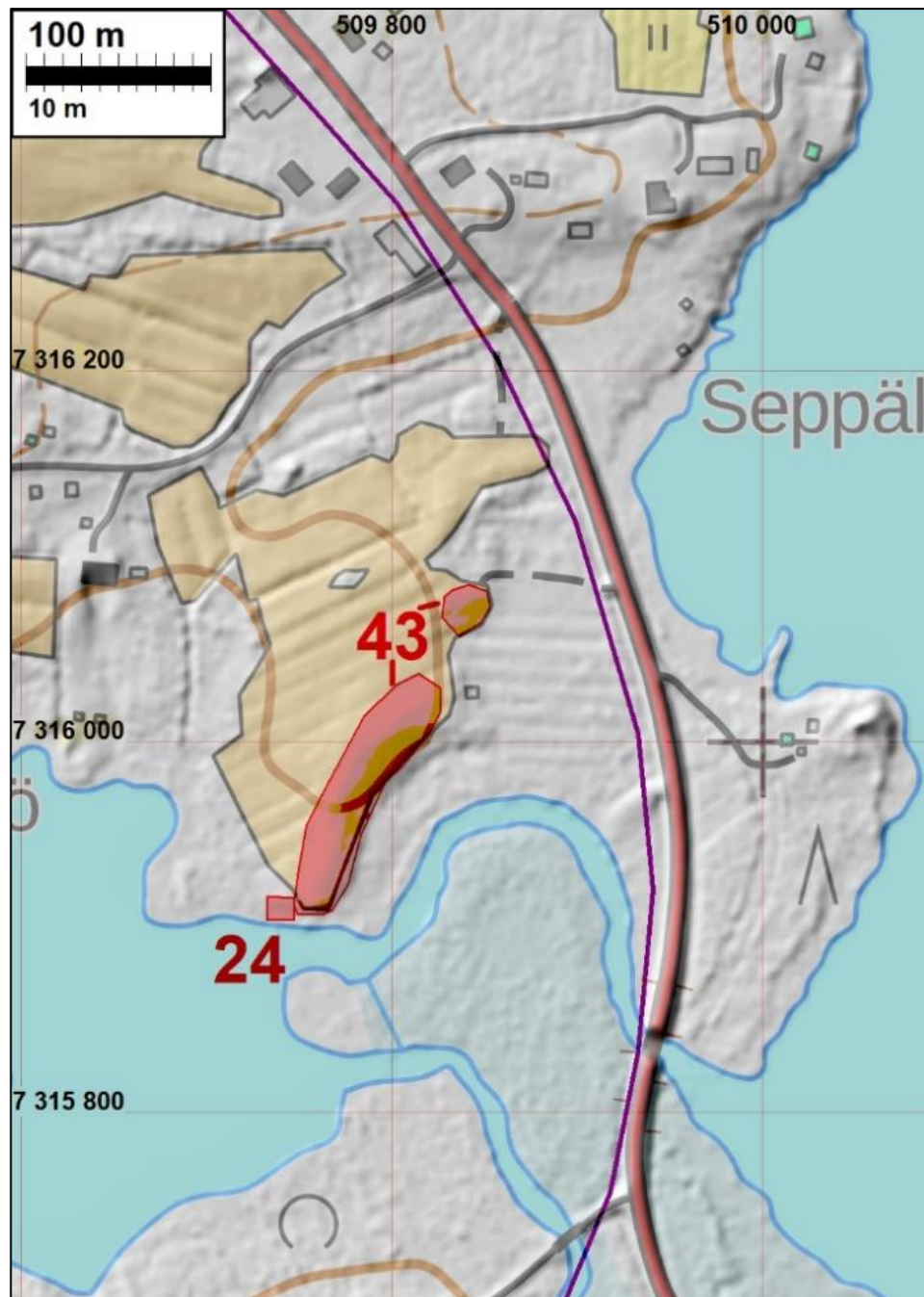
Sepänmaa & Soisalo 2021: Löytöpaikka lähialueineen tarkastettiin inventoinnin yhteydessä v. 2021. Atraimen löytöpaikalta, sängellä olevan pellon pinnasta ja sen lähiympäristöstä löytyi runsaasti kivikautista asuinpaikkaa osoittavia kvartsi-iskoksia. Todettu kivikautinen asuinpaikka on käsitelty tässä raportissa omana kohteenaan (kohde 43).

Parikymmentä metriä atraimen löytöpaikasta (N 7315913 E 509759) länteen, aivan pellon etelälaidalla, pellon ja pientareen rajalla olevassa traktorin kynnösjäljessä havaittiin tulisijan jäännös. Osittain tuhoutuneen, osittain turpeen ja varpukasvillisuuden alla olevan jäännöksen rakennetta ja kokoa ei voitu täsmällisesti määrittää. Se koostui n. 10–20 cm rapautuneista kivistä ja nokimaasta. Tiiltä, palanutta savea tai muita löytöjä ei havaittu kynnösjäljen paljastamalla osuudella. Koekuoppia rakenteseen ei tehty. Rakenteen läpimitta on arviolta noin 2 m ja korkeutta parikymmentä cm. Lievästi kumpumaisena se vaikutti enemmän historiallisen ajan kiukaan tai uunin jäännökseltä, kuin tyypiltään varhaisemmalta liedeltä.

Hahmotetun rakenteen perusteella tulisija tulkittiin historiallisen ajan asuinpaikkaan tai eräsijaan liittyväksi. Täten myös oletettiin, että siitä parikymmentä metriä itään löytynyt atrain liittyy tähän asuinpaikkaan.

Muinaisjäännösalueen raja-alue menee osittain limittäin kohteen 43 kivikautisen asuinpaikan kanssa.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella B.

24: Kenttä; 43: Impiö Salmenniemi.

Tulisijan jäännös pellon ja rantametsikön rajalla olevassa auranviilossa. Mitan pituus 1 m.

25 Kenttäniemi

Mjtunnus: 683010044

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7317319 E 510274 Z 177–180

Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

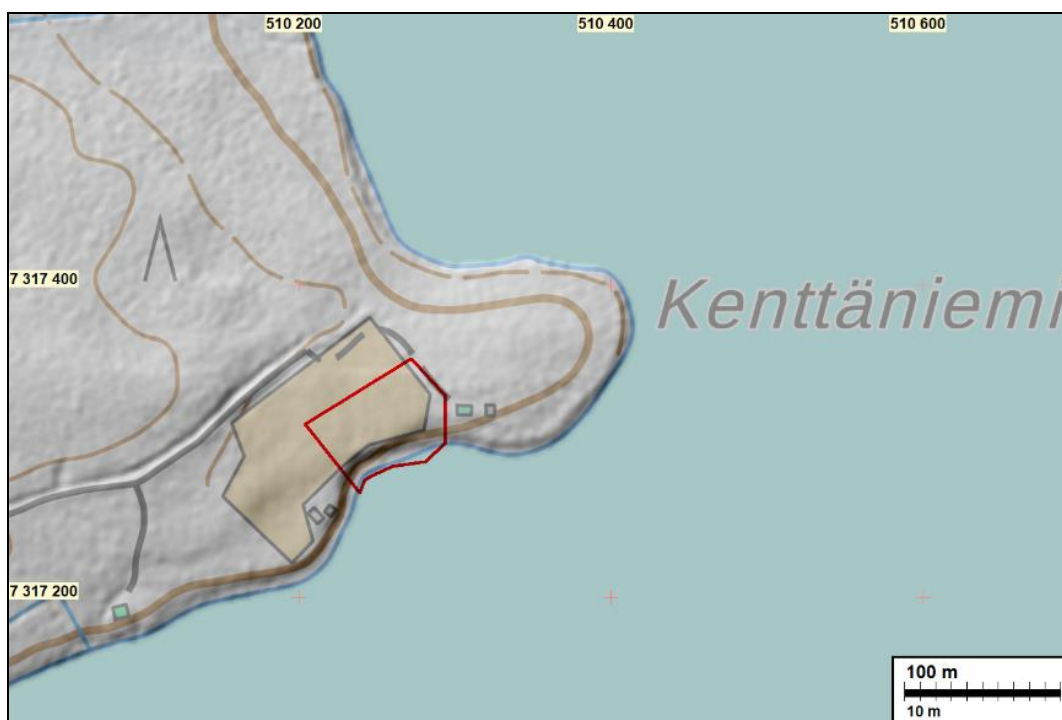
Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Impiönjärven länsirannan niemekkeen eteläsivu on vanha kalakenttä. Hienohiekkaisella perunapellolla on runsaslöytöinen, ilmeisesti mesoliittisen kivikauden asuinpaikka.

Sepänmaa & Soisalo 2021: Paikka tarkastettiin inventoinnin yhteydessä ja sen havaittiin olevan samassa kunnossa kuin vuoden 1990 inventoinnin aikaan. Peltö oli peitteinen eikä sen alueelta saatu uusia havaintoja, mutta rannassa pellon ja järven välissä havaittiin kvartsi-iskoksia.

Topografian perusteella heti rajauksen koillispuolella oleva mökkitontti ja niemenkärki vaikuttivat erittäin potentiaalisilta esihistoriallisten asuinpaikkojen kannalta. Alue on kesämökin pihapiiriä ja koska paikalla ei tavattu mökkiasukkaita, ei mökin pihapiiriä tutkittu ilman lupaa.

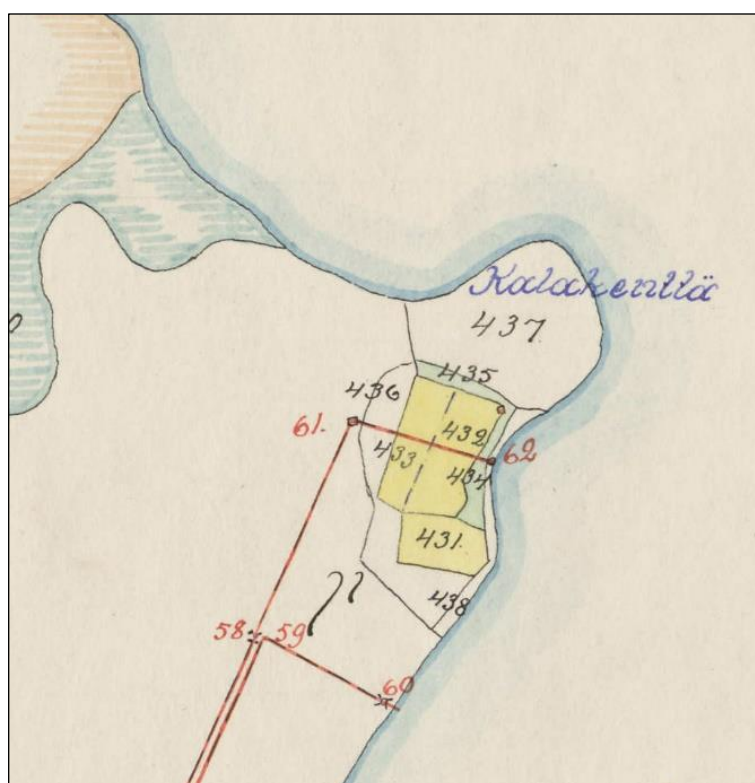
Nykyisille kartoille paikka – lähinnä niemi – on nimetty Kenttäniemeksi. Vuoden 1906 kartassa paikannimenä on ”Kalakenttä”. Alueella lienee siis ollut kalastuspaikka.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Vasemmalla: Kivikautista asuinpaikka-aluetta peltoalueen pohjoislaidalta kaakkoon. Suurin osa löydöistä on taustalla olevan rantapenkereen päältä ja hiekkarannalta. Yksittäisiä kvartsi-iskoksia havaittiin kuvan etualalta pellon luoteisosaan asti. Oikealla: hiekkarantaa, jossa todettiin useita kvartsi-iskoksia.

Ote vuoden 1906 kartasta (Sariola).

26 Ruususaaret

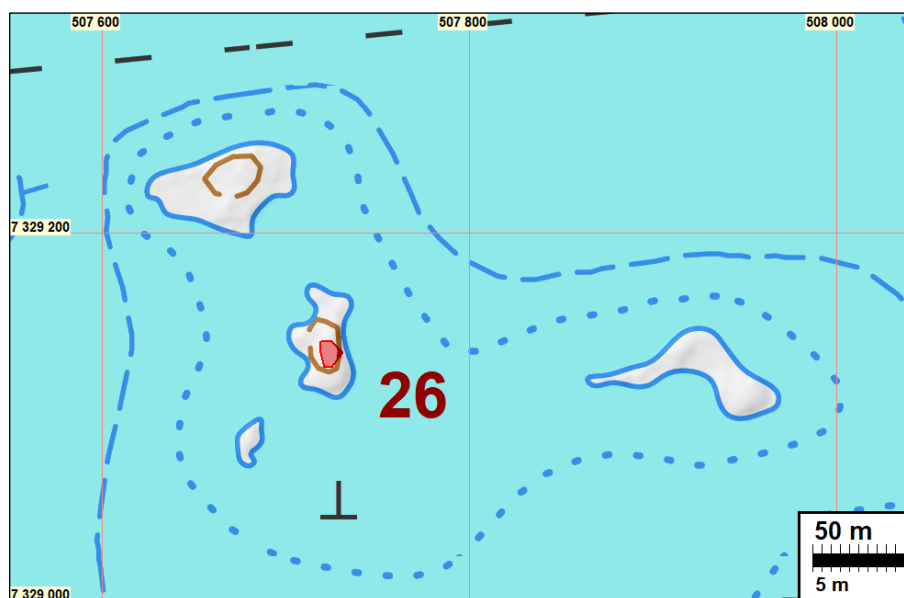
Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: pyyntikuoppa

Koordin: N 7329134 E 507724 Z 177
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Saaren metsäisessä keskiosassa on moreenimaahan kaivettu pyyntikuoppa. Kuopan halkaisija on hieman alle 3 m ja syvyys n. 0,5 m ja

sen reunavalli on hyvin loiva. Kuoppa on osittain varvikon peittämä, mutta erottuu selvästi. Kuopassa todettiin olevan huuhtoutumiskerros, joten se ei ole nykyaikainen. Saareen tehtiin inventoinnin yhteydessä myös koekuoppia, mutta niistä ei löydetty mitään muinaisjäännöksen viittaavaa.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Vasemmalla: pyyntikuoppa sijaitsee saaren keskikohdan tienoilla. Kuvattu länteen. Oikealla: Pyyntikuoppa.

27 Porosaari Päivätupa

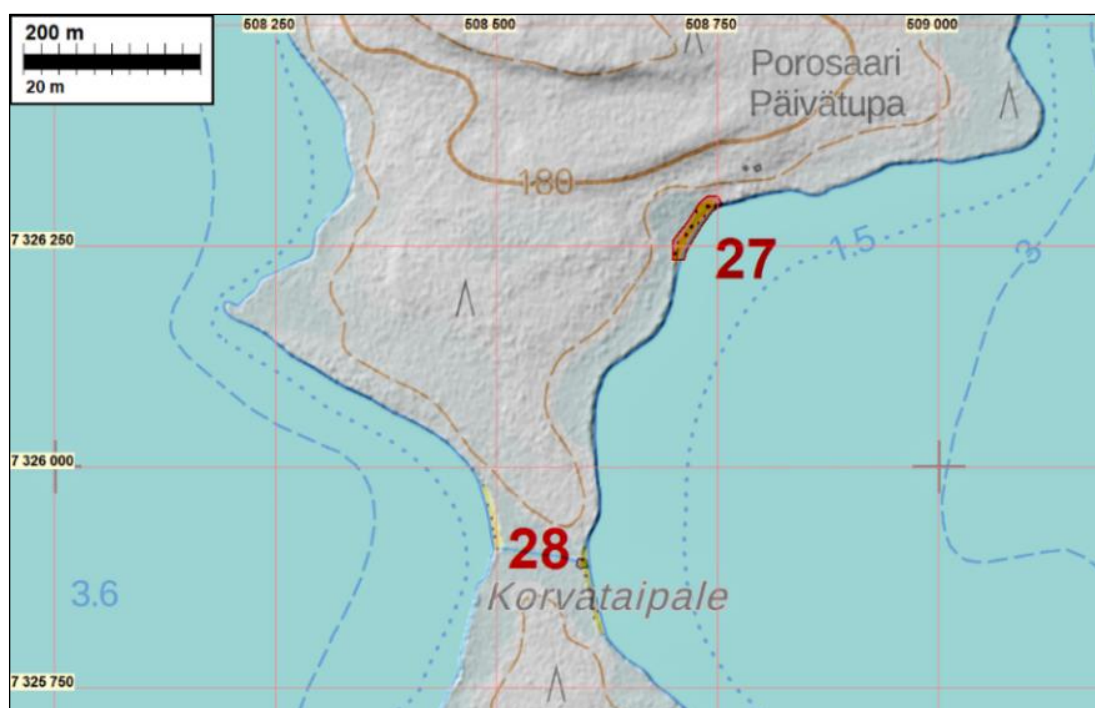
Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7326264 E 508716 Z 176–177
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Asuinpaikka sijaitsee Porosaaren itärannalla olevalla hiekkarannalla, Päivätuvasta sata metriä lounaaseen. Heti hiekkarannan takana maasto on suota. Asuinpaikka on mitä ilmeisimmin jäänyt suureksi osaksi veden alle ja vain sen ylimmät osat ovat nykyistä hiekkarantaa.

Rantahietikolta löydettiin kvartsikaavin: N 7326264 E 508716, sädekiviliuskeiskos: N 7326261 E 508714, ja useita kvartsi-iskoksia koko rannan matkalta. Hietikolla on myös liesikiveys ja palaneita kiviä, mutta näiden ikää on vaikeaa arvioida.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

27: Porosaari Päivätupa; 28: Porosaari Korvataipale.

Hiekkarantaa, josta kvartsi-iskoksia.

31 Porokangas 2

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: hiilihauta

Koordin: N 7326705 E 508168 Z 180
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Hiilihauta sijaitsee Porosaaren sisäosassa mäntyä kasvavalla kankaalla, hiekkaisella maaperällä. Se on muodoltaan soikeahko, kooltaan 8 x 5 m ja syvyydeltään n. 1,5 m. Pohjalle tehdystä kuopasta löytyi runsaasti hiiltä.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [12 Kuoppalahti 1.](#)

Hiilihauta.

32 Porokangas 3

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: pyyntikuoppa

Koordin: N 7326714 E 508363 Z 183
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Pyyntikuoppa sijaitsee Porosaaren sisäosassa harva-
 puustoisella sekametsäkankaalla. Sen halkaisija on 2 metriä ja syvyys hieman alle

metrin. Kuoppaan tehdystä lapionpistosta erottui selvästi harmaa huuhtoutumiskeros, jonka perusteella kuoppa ei ole nykyaikana kaivettu.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

katso sijaintikartta [12 Kuoppalahti 1.](#)

Pyyntikuoppa.

33 Hienolaisenlahti

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7329897 E 504967 Z 176–179

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Asuinpaikka sijaitsee voimakkaasti virtaavan Kultisalmen länsirannalla, noin 100 m Kultisalmentiestä luoteeseen. Se on Kultikankaan kivikautisen asuinpaikan eteläpuolella: Asuinpaikkoja erottaa noin 50 metriä leveä ja osittain suorantainen lahti. Maasto on järvenrantaa kohti viettävää moreenirinnettä ja paikoin myös kalliota. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Länsi- ja pohjoisrannalle tehdyistä koekuopista löydettiin kvartsi-iskoksia, kvartsiydin ja tulen rapauttamia kiviä. Maastosta päätellen asuinpaikka on säilynyt ehjänä.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 1 Kultikangas 1.](#)

35 Kultisalmentie länsi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7329573 E 505005 Z 176–178
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Asuinpaikka sijaitsee Kultisalmentien luoteispuolella olevan matalan lahden pohjukassa. Sen länsipuolella olevalla tontilla on hiljattain puretun mökin paikka, jonka pihaan asuinpaikka rajautuu. Asuinpaikka sijaitsee hyvin loivalla, järveä kohti viettävällä tasaisella rinteellä. Maaperä paikalla on soraista moreenia, mutta aivan rannassa on myös hiekkaa. Löytöinä paikalta saatiin koe-kuopista kvartsi-iskoksia, jotka tulivat heti sammaleen alla olevasta ohuesta suurempia kiviä peittävästä hiekkakerroksesta.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 4 Kultiharju](#).

Kivikautista asuinpaikkaa. Löytöjä koe-kuopista mm. lapioiden kohdilta.

36 Kultisalmentie itä

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7329578 E 505050 Z 180
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Tien ja rannan välisellä hiekkatasanteella tehdyissä neljässä koekuopassa kvartsi-iskoksia ja palaneita luunsiruja. Myös selvää noen noen ja luuhippujen sekaista kulttuurikerrosta havaittiin.

Aivan tämän kohteen pohjoispuolella on kohde 6 (ajoittamaton kuoppajäännös). Kohteesta muutama kymmentä metriä lounaaseen, tien länsipuolella, on kohde 35 (kivikautinen asuinpaikka).

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 4 Kultihariu.](#)

Kivikautista asuinpaikkaa. Löytöjä mm. kuvan keskellä olevan lapion kohdalle tehdystä koekuopasta.

37 Lehtoniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta

Koordin: N 7312297 E 505247 Z 179
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Tervahauta sijaitsee Lehtoniemessä noin 65 metriä Saarijärven rannasta. Paikalla on loiva, järveen päin viettävä rinne, jossa kasvaa sekametsää. Tervahauta on muodoltaan pyöreä ja varsin laakea. Sen halkaisija on noin 14 metriä ja halssi suuntautuu kaakkoon kohti järven rantaa. Halssiuran pituus on noin 15 metriä. Tervahauta on säilynyt ehjänä.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella D.

Vasemmalla: tervahaudan halssiuraa. Oikealla: tervahauta kairan takana.

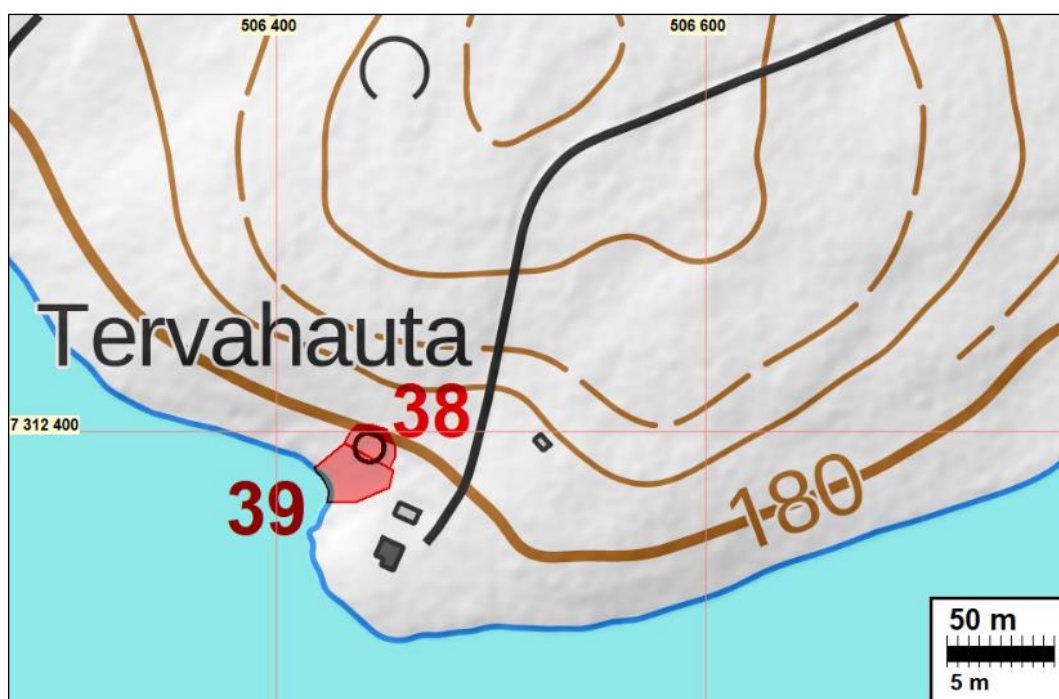
38 Autio

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta

Koordin: N 7312391 E 506444 Z 179
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Tervahauta sijaitsee kesämökin piha-alueella Kutunien lounaisrannalla, noin 35 metriä Saarijärven rannasta. Tervahaudasta on tuhoutunut järvenpuoleisin osa saunan rakennustöissä 2021, jolloin tulevan saunan ympäristöä on tasoitettu ja sen vallit on levitelty saunan ympäristöön. Ehjää tervahautaa on jäljellä lähinnä paikalta nousevan rinteessä alla. Tervahaudan alkuperäinen halkaisija on ollut noin 16 metriä. Tarkastuksen yhteydessä paikalla todettiin olevan kvartsi-iskosten perusteella myös kivikautinen asuinpaikka Autio 2 (kohde 39).

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella D.

38: Autio; 39: Autio 2.

Vasemmalla: suureksi osaksi tuhoutunut tervahauta kuvan keskiosan taustalta vasemmassa laidassa olevan keskeneräisen saunarakennuksen tienoilla. Alueella on myös kivikautista asuinpaikkaa (kohde 39). Oikealla: uutta maaleikkausta tervahaudan laidalla. Maaperä täynnä hiiltä, nokea ja tervakuonaa sekä runsaasti myös kohteeseen 39 liittyviä kvartsi-iskoksia.

39 Autio 2

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

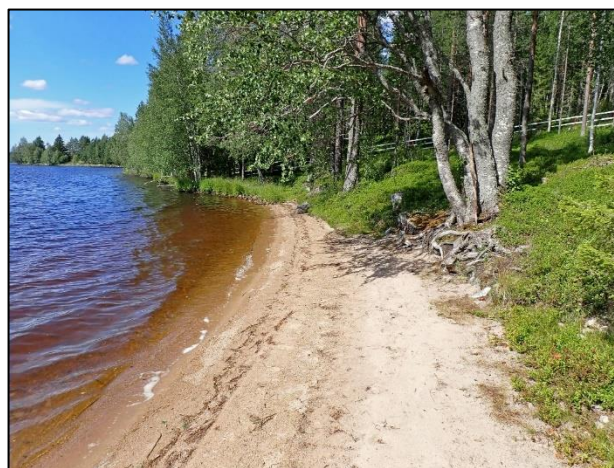
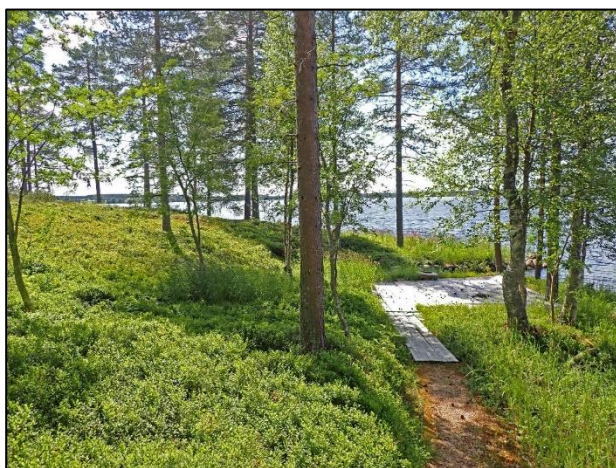
Koordin: N 7312386 E 506442 Z 177–179
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Kivikautinen asuinpaikka löytyi raportin kohteen [38 Autio](#)- tervahaudan tarkastuksen yhteydessä. Asuinpaikka sijaitsee kesämökin pihassa, Saarijärveen työntyvän Kutuniemen lounaisrannalla. Paikalla kasvaa mäntymetsää ja maanpinta on varpujen peittämää. Maaperä on hiekkaista moreenia.

Järven rannassa on jyrkkä törmä, jonka yläpuolisella tasaisella alueella on eri kohdissa havaittavissa runsaasti kvartsi-iskoksia ja ytimiä. Niitä havaittiin paikoissa, joissa maanpinta on rikkoontunut, kuten poluilla ja tervahaudan jäännösten kohdalla. Kohde on pääosin säilynyt ehjänä, mutta osa asuinpaikasta on vaurioitunut tervahaudan rakentamisessa. Paikalle 2021 rakennettu sauna on kevytperusteinen eikä asuinpaikkaa näytä juuri tuhoutuneen sen rakentamisen yhteydessä.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella D.

Sijaintikartta [kohde 38 Autio](#).

Vasemmalla: mm. polun pinnasta ja oikealla olevasta rantatörmästä löytyi kvartsi-iskoksia.
 Oikealla: kvartsi-iskoksia löytyi myös hiekkarannalta.

41 Lapinniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: pyyntikuoppa

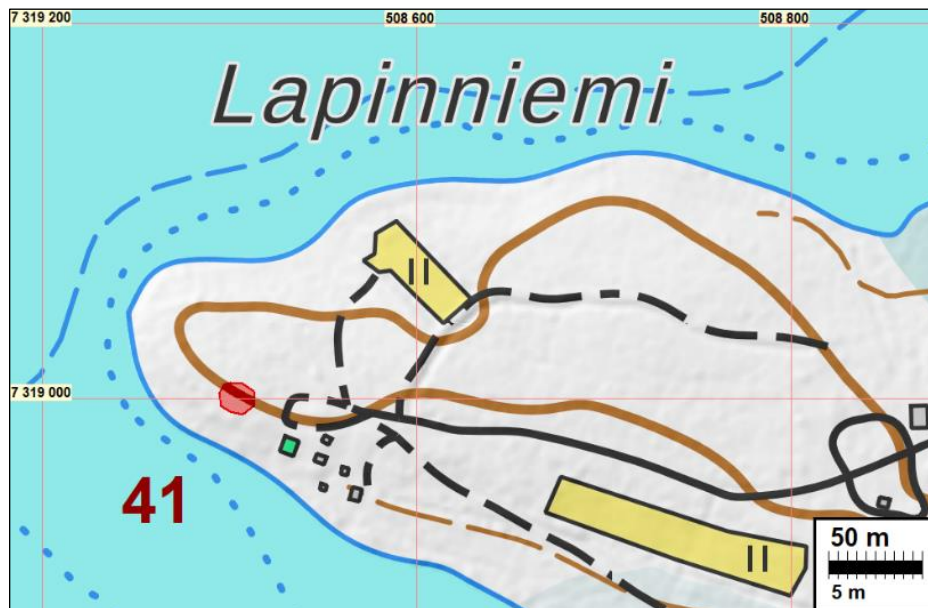
Koordin: N 7319001 E 508504 Z 180
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Pyyntikuoppa sijaitsee Simojärven eteläosan itäranalla olevassa Lapinniemessä, noin 30 metriä kesämökistä luoteeseen. Paikalla kasvaa sekametsää ja niemi on maaperältään hiekaista moreenia.

Pyyntikuopan halkaisija on n. 2,5 m ja syvyys 0,5 m. Sitä ympäröivä valli on hyvin loiva. Kuopassa havaittiin huuhtoutumiskerros, joten se ei ole nykyaikana kaivettu.

(Saimme kaavoittajan kautta 29.11.-22 kommentin Lapinniemen talossa 1950–60-luvuilla lapsena asuneelta asukkaalta. Kommentin perusteella v. 2021 havaitsemamme, pyyntikuopaksi tulkitsemamme kuoppa olisi lasten leikkejään varten 1950-luvulla kaivama. Huomio on aiheellinen ja vakavasti otettava. Kuitenkin: parinkymmenen metrin säteellä pyyntikuopaksi tulkitsemastamme jäännöksestä oli useita selvästi nuorehkoja, pieniä kuopanteita, jotka tulkitsimme nykyaikaisiksi – 1900-luvun – hiekanottokuopiksi. Edelleen pidämme todennäköisenä, että havaitsemamme kuoppa on pyyntikuoppa ja entisen asukkaan kommentissaan mainitsema leikki-kuoppa jokin muu lähiympäristössä olevista lukuisista, uudenaikaisista kuopista.)

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Pyyntikuoppa kuvan keskikohdalla lapion kohdalla.

43 Impiö Salmenniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7315921 E 509756 Z 178–181
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee pellolla, Impiönjärven ja Saunajärven välisen joen pohjoispuolella. Kumpaakin järveä on laskettu, vanha rantatörmä erottuu maastossa selvästi. Pelto oli inventoinnin aikana oraalla, joten paikalle ei tehty koekuoppia. Törmän yläpuolella sijaitsevalta, rantaa kohti viettävältä pellolta löydettiin laajalta alueelta kvartsi- ja kivilaji-iskoksia sekä kvartsiytimiä, jotka keskittyivät rantatörmän harjan tuntumaan. Alueen rajausta perustuu kahden löytökeskittymään.

Aivan kyseisen kohteen etelälaidalla on kohde 24 – ilmeisesti historiallisen ajan asuinpaikkaan liittyvä tulisijan jäännös sekä tähän oletettavasti liittyvä rautaisen aineksen löytöpaikka.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella B.

Sijaintikartta [kohde 24 Kenttä](#).

44 Kuittarinniemi länsi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7321575 E 511355 Z 176–177
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Asuinpaikka sijaitsee hiekkarannalla, jolta löydettiin runsaasti kvartsi-iskoksia etenkin rantahietikon yläosasta noin 70 metrin matkalta. Suurin osa asuinpaikkaa on todennäköisesti jäänyt veden alle. Heti rannan itäpuolella on suota, joten asuinpaikka ei ilmeisesti jatku rantahietikkoa pidemmälle. Suon toisella puolella, asuinpaikalta 100 metriä itään, sijaitsee raportin kohde [45 Kuittarinniemi keskiosa](#), kivikautinen asuinpaikka sekä kohde [20](#) Kuittari (pyyntikuoppia).

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Sijaintikartta [kohde 20 Kuittari](#).

45 Kuittarinniemi keskiosa

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7321623 E 511482 Z 178
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Asuinpaikka on sijainnut joen eteläpuolella kankaalla, joka rajautuu hiekkakuoppaan, suohon ja jokeen. Joen varresta löydettiin polkujen kohdilta kvartsi-iskoksia paikoista, joissa sammal oli kulunut ja hiekkainen maa oli esillä. Myös etelämpänä vanhan hiekkakuopan reunassa on maanpinta rikkoutunut, paikalta löydettiin muutamia kvartsi-iskoksia. Maaperä alueella on hiekkaa ja hiekanotto on ilmeisesti tuhonnut osan asuinpaikasta. Kohteen raja-alue on em. syistä kaksiosainen.

Ehjänä säilyneessä kangasmaastossa kvartsien löytöpaikkojen välissä on myös säilynyt kolme pyyntikuoppaa [Kuittari](#) (raportin kohde 20). Simojärven rannalla 100 metriä asuinpaikalta länteen on [Kuittarinniemi länsi](#)- niminen kivikautinen asuinpaikka (kohde 44). Asuinpaikkoja erottaa suo. Kvartsien löytöpaikkojen väliselle kankaalle ja pyyntikuoppien ympäristöön tehtiin koekuoppia, mutta niissä ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Sijaintikartta [kohde 20 Kuittari](#).

Kvartsi-iskosten löytökohtia lapion kohdilla.

46 Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7330286 E 514064 Z 185

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

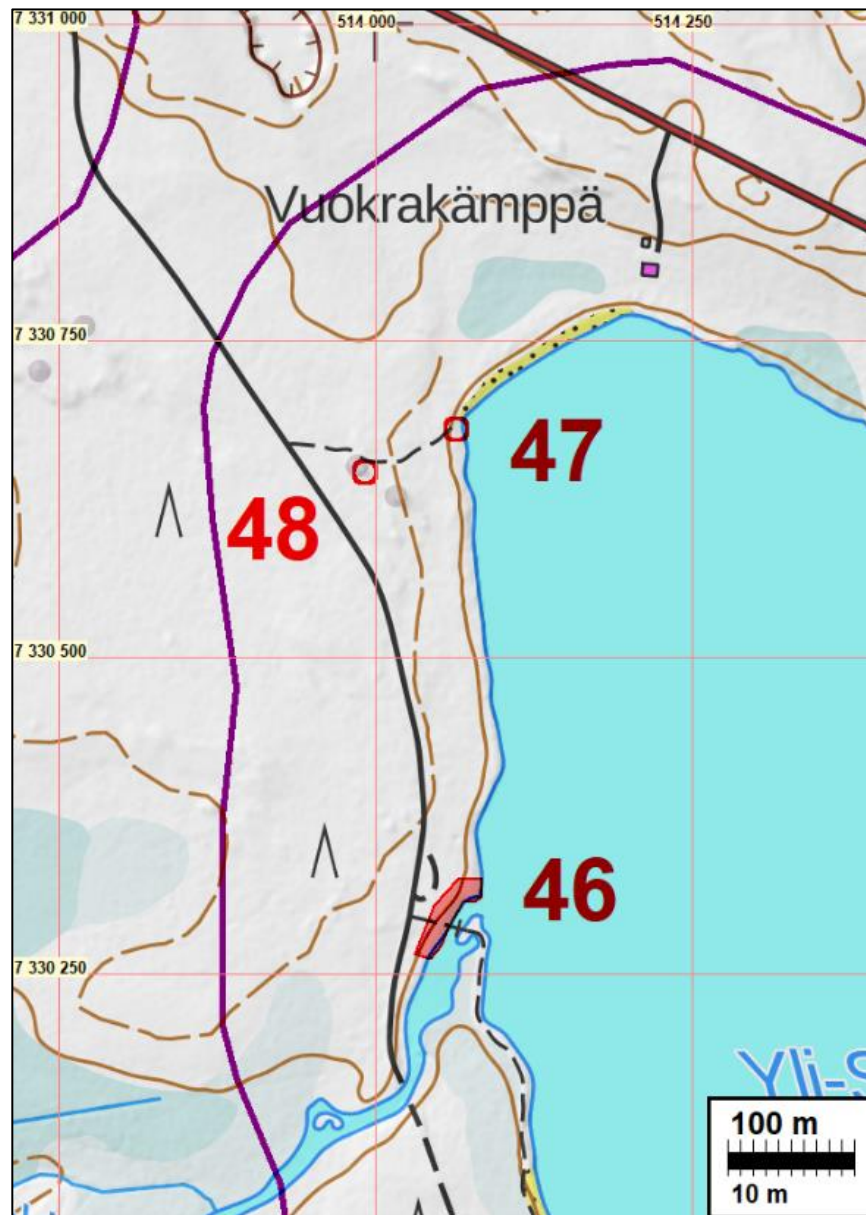
Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Asuinpaikka sijaitsee Yli-Soppananjärvestä alkavan Keskijoen suussa. Joen ranta on sortuvaa rantatörmää, jonka yläpuolinen maasto on hyvin tasaista mäntykangasta. Paikalta alkaa retkeilypolku, jota varten on joen yli rakennettu silta. Joen rannassa on myös käytössä oleva nuotiopaikka. Maaperä paikalla on hiekkaista moreenia.

Joien rannalla on kaksi vanhaa kivistä rakennettua liettä, jotka ovat osittain maan ja jäkälän peittämiä. Toinen liesistä on yhä retkeilijöiden käyttämän nuotiopaikan vieressä. Liesien tarkempaa ikää on vaikea määrittää, mutta ne saattavat olla esihistoriallisia. Sortuvasta rantatörmästä löydettiin kvartsi-iskoksia sekä palanutta luuta muutamista eri kohdista noin 50 metrin matkalta.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Vasemmalla: kivikautisia asuinpaikkalöytöjä löytyi polun ja oikealla olevan rantatörmän kohdilta. Oikealla: Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä ja lieden jäännöksiä löytyi sortuvan rantapenkereen leikkauksesta.

46: Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu; 47: Yli-Soppananjärvi pohjoisranta; 48: Yli-Soppananjärvi luode.

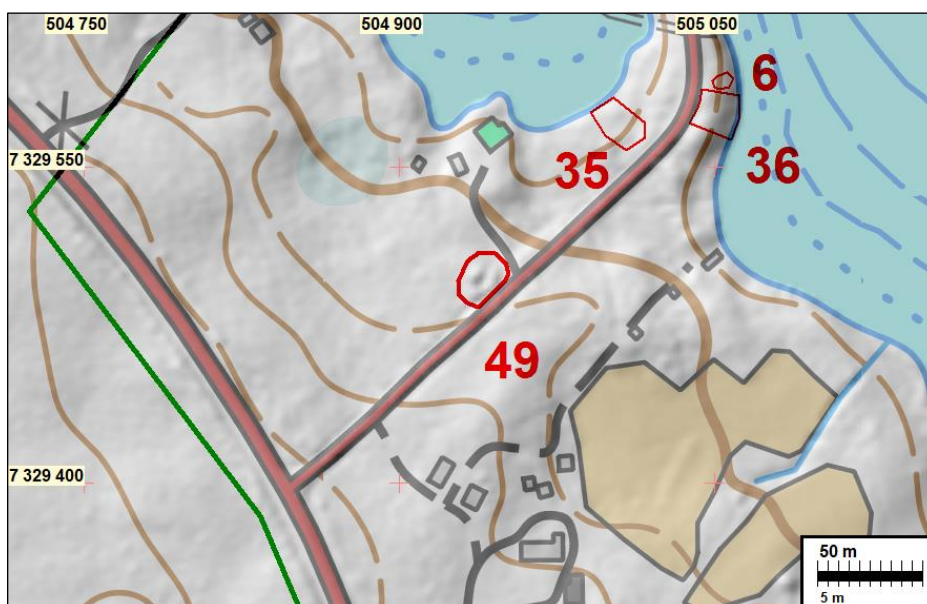
49 Uusitalo

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta

Koordin: N 7329501 E 504940 Z 182
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Kultisalmentien ja mökkitien risteyksen länsipuolella on halkaisijaltaan n. 18 m tervahauta, jonka halssi osoittaa koilliseen. Teiden varsien ojaa kaivettaessa tervahaudan itä- ja koillislaidat sekä halssi ovat hieman vaurioituneet.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Tervahauta. Osa laidoista tärveltynyt tieojaa muokattaessa.

50 Juomusniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: kivikautinen

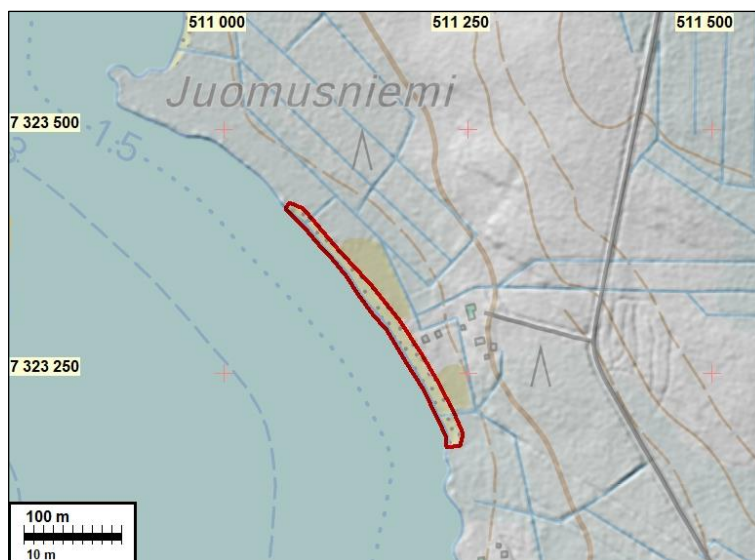
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7323419 E 511071 Z 176–177

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Paikalla sijaitsevan noin 300 metriä pitkän hiekkarannalla havaittiin veden pyöristämiä kvartsi-iskoksia. Niitä oli runsaimmin hiekkarannan keskivaiheilla mökkitonttien kohdalla, jossa rannan takana on kuivaa maata. Iskoksia löytyi rannalta harvakseltaan noin kahdensadan metrin matkalta. Hiekkaranta rajautuu luoteis- ja kaakkoisosiltaan soiseen maastoon. Rannalla sijainnut kivikautinen asuinpaikka vaikuttaa olevan Simojärven nousevan vedenpinnan ja rantavoimien osittain tuhoama.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueiden A ja C rajalla – rajan molemmin puolin.

Kivikautista asuinpaikkaa rantahietikolla.

51 Hoikkakangas

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyyntikuoppia

Koordin: N 7320739 E 513195 Z 185

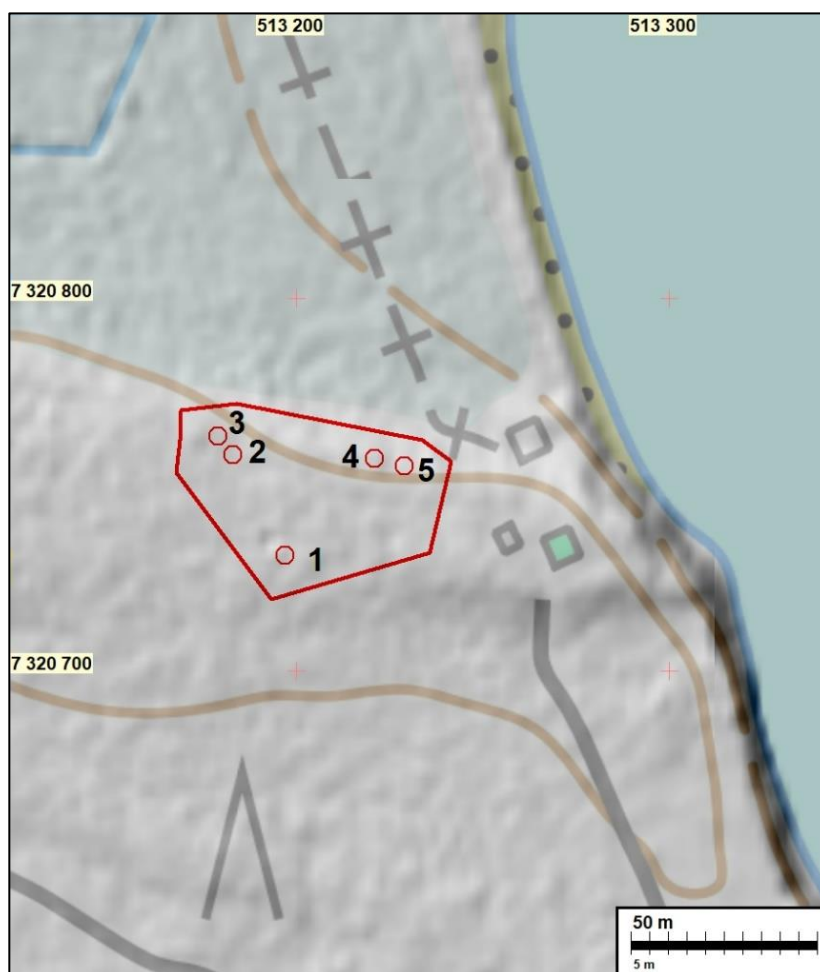
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Tasaisella kankaalla, Penämönjärven länsirannalla, sijaitsee viisi pyyntikuoppaa. Niistä eteläisin sijaitsee keskeemmällä kangasta. Muut neljä pyyntikuoppaa sijaitsevat suohon rajoittuvan kankaan jyrkän reunan laen tuntumassa, jossa kulkee porojen käyttämä polku.

Kuoppien koot ja koordinaatit:

Nro	N	E	Kuvaus
1	7320731	513197	Pyöreä reunavallillinen kuoppa, 5 x 5 m, syvyys 0,8 m
2	7320758	513183	Pyöreä kuoppa, 2 x 2 m, syvyys 0,5 m
3	7320763	513179	Pyöreä kuoppa, 2,5 x 2,5 m, syvyys 0,5 m
4	7320757	513221	Pyöreä kuoppa, 2 x 2 m, syvyys 0,5 m
5	7320755	513229	Pyöreä kuoppa, 3 x 3 m, syvyys 0,5 m

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Viisi havaittua pyyntikuoppaa on merkitty kartoille punaisin ympyröin.

Pyyntikuoppia.

57 Ollinpalonniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: kivikautinen

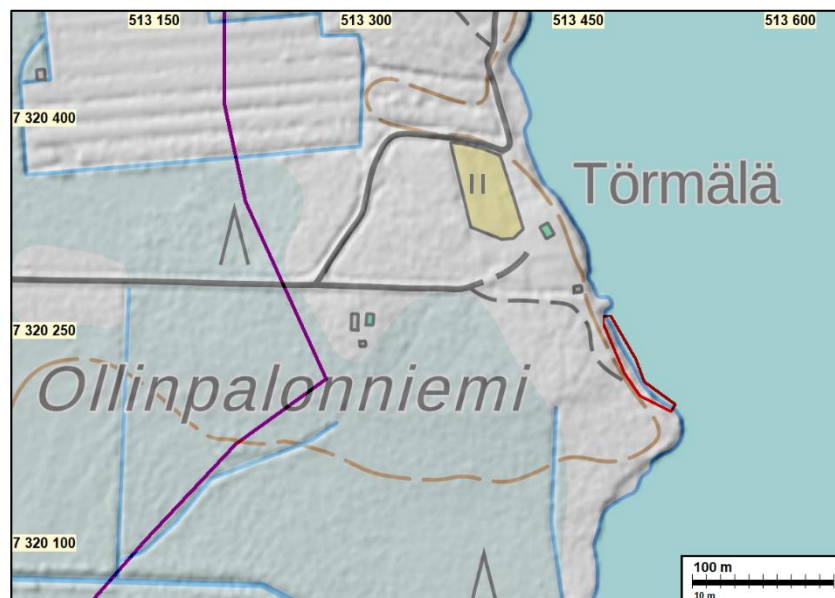
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7320217 E 513488 Z 182

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Penämönjärven rannalla olevalta hiekkarannalta on löytynyt kvartseja Hannu Kotivuoren inventoinnissa (1990, kohde 54 karttaliite). Paikka tarkastettiin v. 2022, jolloin rannalla vesirajassa havaittiin veden pyöristämiä kvartsi-iskoksia sekä kvartsiittiydin. Hiekkarantaa reunustaa noin metrin korkuinen hiekkainen rantatörmä. Sen takana on muutaman metrin leveydeltä hiekkaista maata, mutta maasto muuttuu etäämmällä pian kosteaksi. Asuinpaikka on mahdollisesti sijainnut aivan rannalla ja on siten rantavoimien vahingoittama.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Kivikautista asuinpaikkaa rantahietikolla.

61 Vierelä 2

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7321425 E 511284 Z 176–177
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Kohde löydettiin Vierelä -nimisen pyyntikuoppakohteen (Kohde 19) tarkastuksen yhteydessä. Pyyntikuoppien läheinen ja järveen päin soutuva korkea hiekkatörmä tarkastettiin, mutta niistä ei saatu asuinpaikkaan viittaavia havaintoja. Sen sijaan törmän lounaispuolella olevalta pitkältä hiekkarannalta löydettiin runsaasti veden pyöristämiä kvartsi-iskoksia. Rannalla on ollut asuinpaikka, mutta se vaikuttaa olevan Simojärven nousevan vedenpinnan ja rantavoimien ainakin osittain tuhoama. Ylempänä rannassa piharakennuksen ympäristössä on ta- saista hiekkatannerta, jossa asuinpaikkaa voi vielä olla jäljellä.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Sijaintikartta kohteessa [19 Vierelä.](#)

Kivikautista asuinpaikkaa rantahietikolla.

Muut kulttuuriperintökohteet

28 Porosaari Korvataipale

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: muu kulttuuriperintökohde
Ajoitus: historiallinen
Laji: merkkipuu

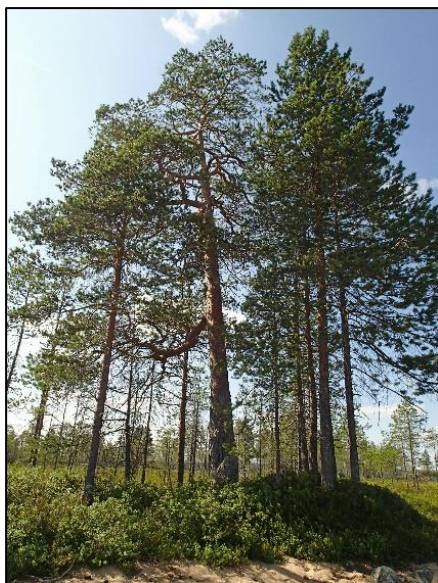
Koordin: N 7325897 E 508595 Z 177
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Korvataipaleen itärannalla, hiekkarannan ja suon rajalla on halkaisijaltaan noin 80 cm, arviolta useita satoja vuosia vanha mänty. Sen itäkyljellä on noin 30 x 20 cm kokoinen vanha pilkka. Pilkkaan on kaiverrettu kapeilla viilloilla n. 10 cm korkuisin kirjaimin "OH".

Kyseessä on ilmeisesti kulkureittiin liittyvä pilkkapuu, jonka pilkka on tarkoitettu näkyväksi idästä länteen liikkuville kulkijoille, kapeaa taivalta osoittamaan. Todennäköisesti pilkkaan kaiverretut kirjaimet ovat sekundaarisia, mutta nekin vaikuttivat vanhoilta.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 27 Porosaari Päivätupa](#).

40 Myllyoja

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: muu kulttuuriperintökohde (MKP)
Ajoitus: historiallinen
Laji: kaivanto

Koordin: N 7316658 E 506999 Z 178
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** 1800-luvun puolivälin pitäjänkartassa alueelle on merkitty kannaksen lävistävä, järvet yhdistävä kaivanto. Sen puolivälin tienoille on merkitty myllyn symboli.

Alue tarkastettiin vuoden 2021 inventoinnin yhteydessä. Kohdalla todettiin muutama metrin levyinen ja pari metriä syvä kaivanto noin 200 m matkalla. Myllyn jäännöksiä ei havaittu. Vuoden 1921–24 tiluskartassa (Nurmela 1921–24) on merkitty sama kaivanto, ja mahdollisesti 0-symbolilla tämän varteen merkitty kohta osoittaa myllyn paikkaa. Myöhemmillä peruskartoilla kaivantoa ei esiinny – niillä lasku-uomaksi on merkitty nykyinen, luontainen ja alkuperäinen uoma. Pitäjänkartalla uoman länsipuolelle on merkitty ”Simontaival hemman”. Kyseisellä kohdalla ollut talo lienee peruskartoilta päätellen autioitunut ilmeisesti 1900-luvun jälkipuoliskolla (kohde 17).

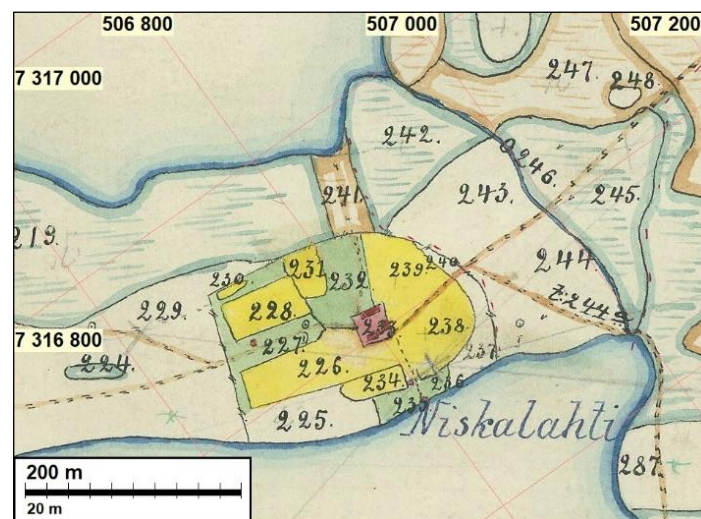
Uoma on tässä inventoinnissa tulkittu ”muuksi kulttuuriperintökohteeksi” joten sille on merkitty raja-alue.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella B.

Sijaintikartta [kohde 16 Kenttätaipale](#).

Ote Pudasjärven pitäjänkartasta v. 1865. Ylä laidassa S-kirjaimen alla keinotekoinen uoma ja myllyn symboli.

Ote tiluskartasta v. 1921–24 (Nurmela), johon keinotekoinen kanava on merkitty. Sen varrelle on merkitty 0-symboli (numeron 246 etupuolelle). Symboli tarkoittanee myllyn kohtaa.

Kuvan vasemmassa osassa vanhaa, myllyn liittyvää kaivettua uomaa.

52 Pikku Korvalampi

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: muu kulttuuriperintökohde (s)

Ajoitus: historiallinen

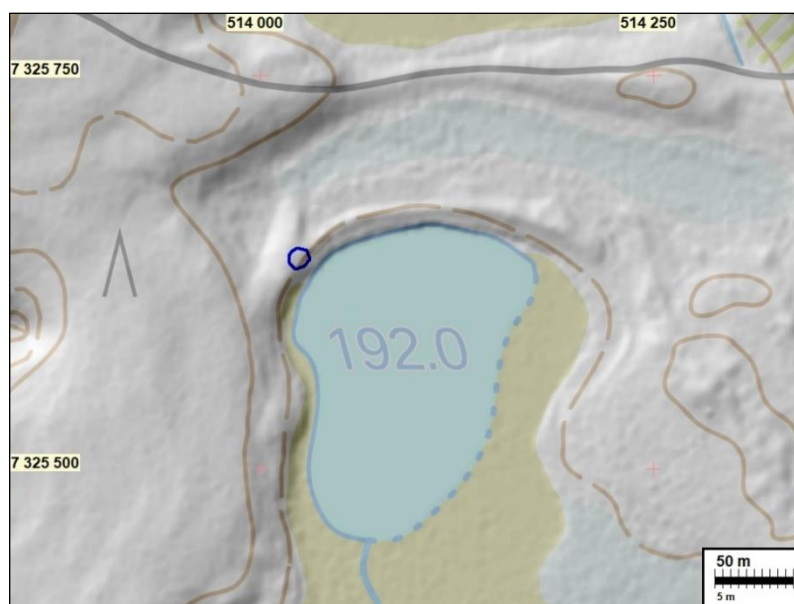
Laji: merkkipuu

Koordin: N 7325635 E 514024 Z 194

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Pikku Korvalammen pohjoisrannalla noin 15 metrin päässä rannasta sijaitsee vanha männynkelo, joka on halkaisijaltaan noin 70 cm. Sen itäkyljellä on kolme noin 15 x 10 cm kokoista vanhaa pilkkaa, joista alimmassa on vinoneliön muotoinen leima. Keskimmäisessä pilkkaan on lyöty puolipallon muotoinen leima ja ylimmässä pilkassa ei erotu leimaa. Puun länsisivulla on metrin korkeinen pilkka, jossa erottuu useita kirveen iskuja.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Merkkipuu.

Kahden tyypistä ns. kruunuleimoja puussa olevissa pilkoissa.

59 Korvajärvi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: muu kulttuuriperintökohde
Ajoitus: historiallinen
Laji: kämpänsija

Koordin: N 7324553 E 516141 Z 192–195
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Korvajärven lounaisrannalla on rakennusten ja maa-kaivantojen jäännöksiä kahdella vierekkäisellä alueella.

Luoteisemmalla alueella on jäännöksiä ainakin kolmesta rakennuksesta:

- a) Kivi- ja multapenkkiperusteisen rakennuksen perustus. Koko noin 13 x 5 m, kolme uunia. Vaikuttaa paritupa-tyyppiseltä, jossa uunit molemmissa n. 5x5 m tuvilla sekä myös keskellä olevan porstuan perällä. N 7324558 E 516141.
- b) Edellisestä kymmenisen metriä länteen on kivi- ja multapenkkiperusteisen, uunnittoman rakennuksen perustukset. N 7324554 E 516131.
- c) Edellisistä kolmisen kymmentä metriä luoteeseen uunin jäännökset, halkaisijaltaan noin 2 m, korkeus n. 1 m. Ympäriöltä ei ollut hahmotettavissa rakennuksen jäännöksiä. N 7324570 E 516124.

Tämä luoteisempi alue on koilliseen viettävää moreenimaata. Puusto varttunutta mäntymetsää ja aluskasvillisuus korkeahkoa varvikkoa.

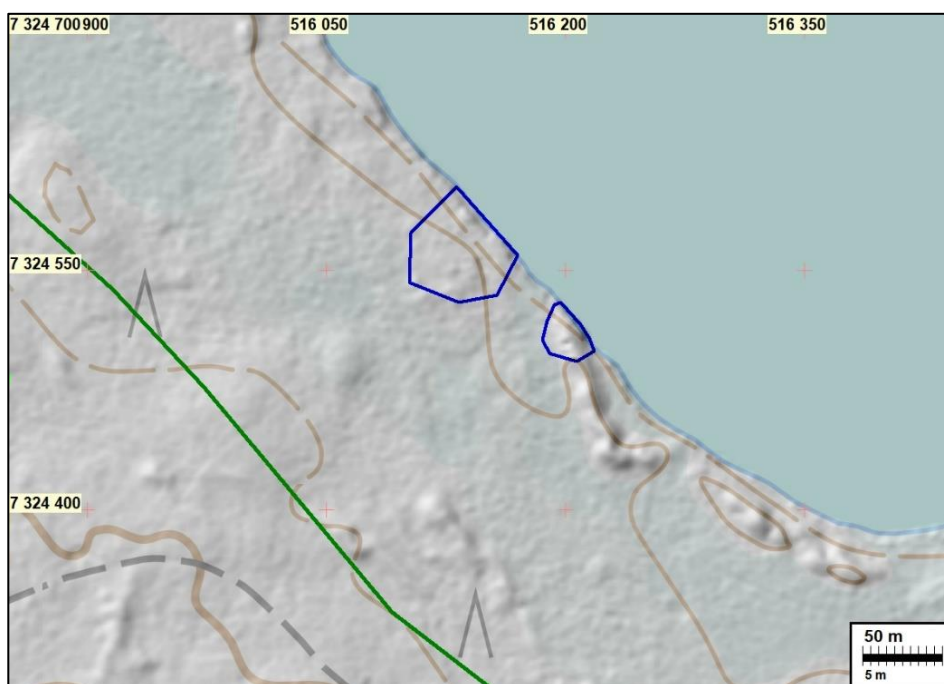
Edellisistä satakunta metriä kaakkoon, rannan tuntumassa, kapealla hiekkaharjulla:

- d) Kuoppa, 6 x 3 m, syvyys runsaan metrin, viettää länteen. Yli metrin leveät reunavallit. Kaivettu hiekkamaahan. N 7324503 E 516203. Heti tämän pohjoispuolella vajaan neliömetrin kokoinen betonilaatta sekä kaksi noin 2 metrin läpimitaista, muutaman kymmenen senttimetrin syvyistä kuoppaa.

Tämä kaakkoisempi alue on nuorta mäntymetsää. Kuopparakenteiden kohdalla pintakasvillisuutta ei juurikaan ole tai se on hyvin matalaa.

Tulkinta kohteesta (Sepänmaa): Suurella todennäköisyydellä kysymys on puunhakkuuseen liittyvästä metsäkämpästä. Valtaosa Pohjois-Suomen metsäkämpistä – varsinkin Valtion omistamissa metsissä - ajoittuu ja liittyy Suomen sotakorvauksiin vv. 1944–52. Kämppiä on ollut jo ennen II maailmansotaa ja vielä 1970-luvun alkuun asti. Joka tapauksessa tässä tapauksessa kysymys on mitä ilmeisimmin alle satavuotiaasta metsäkämpästä. Luoteisimmat rakenteet (a-c) ovat itse kämpppärakennus hevossuojineen ja sivurakennuksineen – kohde d kaakossa saattaa olla saunan sija. Se, että viimeksi mainitun kohdalla ei ollut kiukaan jäännöstä, voi johtua siitä, että 1950-luvulla metallikiukaat saunoissa olivat yleisiä. (Kiuas olisi siis poistettu.)

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Vihreällä viivalla kaava-alueen raja lounaassa.

Vasemmalla rakennetta a – paritupa-tyyppisen rakennuksen, kolmiuunisen rakennuksen jäännöstä. Oikealla rakenne b – uuniton kivi- / multapenkkirakenteisen rakennuksen perustus.

Vasemmalla rakenne c – uunin jäännös. Oikealla rakenne d – hiekkamaahan kaivettu soikea kuoppa.

Löytöpaikat

42 Latva-Penämö Rantala

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: löytöpaikka

Ajoitus: kivikautinen

Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7317371 E 516567 Z 192

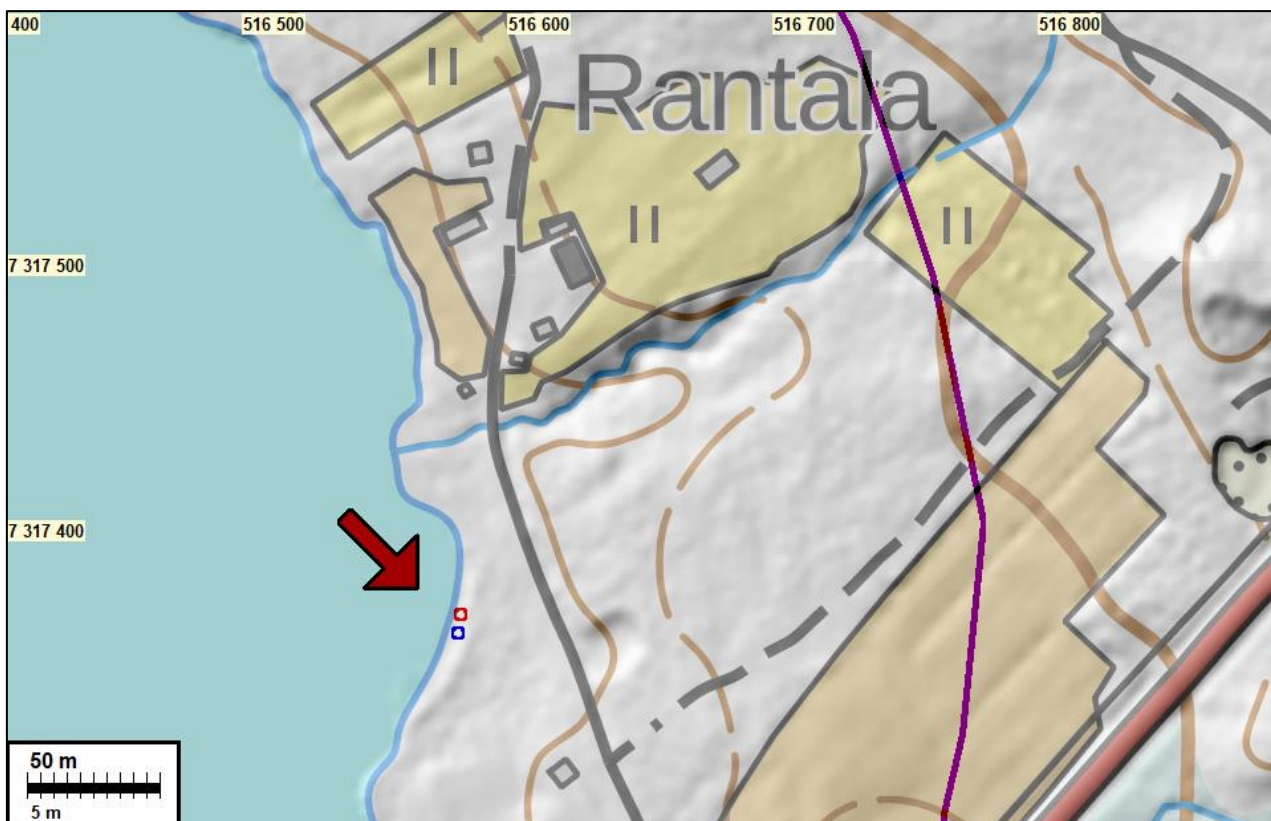
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Löytöpaikka sijaitsee Latva-Penämö- nimisen pienen järven lounaisrannalla, Rantalan tilan ja leirikeskuksen välissä. Paikalla on kapea hiekkaranta, joka muodostaa matalan ja rantavoimille alttiin törmän. Törmän takana on kapea soistunut alue. Kauempana rannasta maasto on järven suunnasta loivasti nousevaa kuivaa hiekkakangasta.

Hiekkarannalta löydettiin suuri, 1,3 kg painava, kaikista sivuista isketty kvartsiydin (N 7317371 E 516567), ja yksi kvartsi-iskos (N 7317364 E 516566). Hiekkarannalla on myös hajallaan tulen rapauttamia kiviä. Löytöpaikoille ja kankaalle tehtiin koe-kuoppia, mutta niistä ei tehty mitään muinaisjäännökseen viittaavia havaintoja.

Löytöjen vähäisyyden takia kohteen statukseksi annettiin löytöpaikka.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Punaisella ympyrällä merkitty kvartsi-ytimen paikka, joka on myös kohteelle annettu koordinaattipiste. Sinisellä ympyrällä kvartsi-iskoksen löytökohta.

Vasemmalla: rantahietikkoo, josta kvartsi-iskos ja kvartsiydin. Oikealla: kvartsiydin.

47 Yli-Soppananjärvi pohjoisranta

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7330680 E 514064 Z 185
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Yli-Soppananjärven pohjoisrannalla sijaitsee noin 150 metriä pitkä hiekkaranta. Sen yläpuolella on pieni rantatöyräs, jonka takana on märkää soistunutta rämettä. Läheltä rannan länsipäätä löytyi hietikolta yksi kvartsi-iskos (mahdollisesti kaavin). Löytökohta oli hietikon yläreunalla ja paikka näytti olevan veden hiljattain huuhtomaa, sillä maasta törötti tuoreita juuria. Löytöpaikan lähistölle tehtiin koekuoppia, mutta niissä ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 46 Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu](#)

Vasemmalla: kvartsi-iskos (mahd. kaavin) kuvan puolivälin tienoilta rantahietikolta.
Oikealla: löytöpaikka lapion kohdalla.

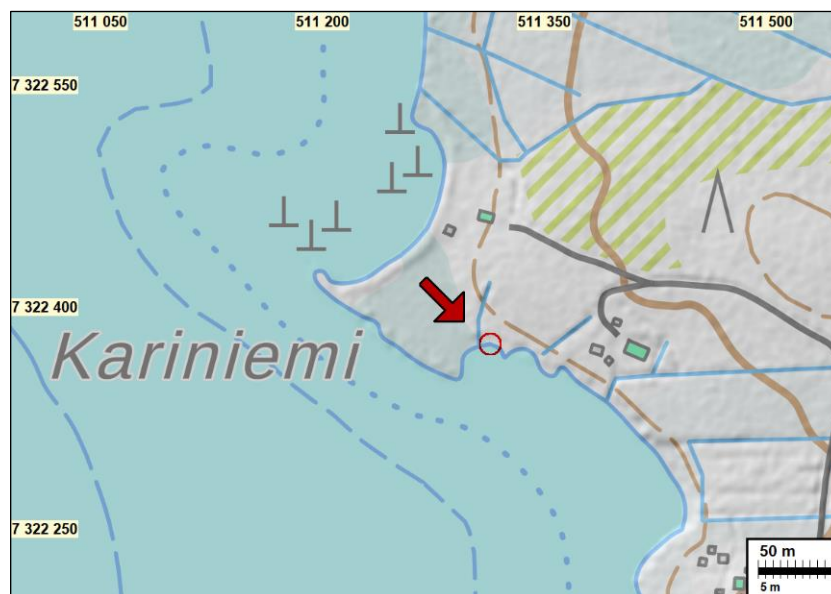
53 Kariniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7322379 E 511309 Z 176
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Simojärven rannalta Kariniemestä on löytynyt vähäisiä kvartseja Hannu Kotivuoren inventoinnissa Kotivuori (1990, kohde 49 karttaliite). Paikka tarkastettiin, mutta sieltä ei saatu uusia havaintoja. Ranta on pääosin matalaa ja soistunutta, mutta vesirajassa ja syvemmällä on matalaa hiekkapohjaa.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Vuoden 1990 kvartsi-iskosten löytöpaikka kuvan keskiosassa ja siitä vasemmalle.

54 Pohjaslahti

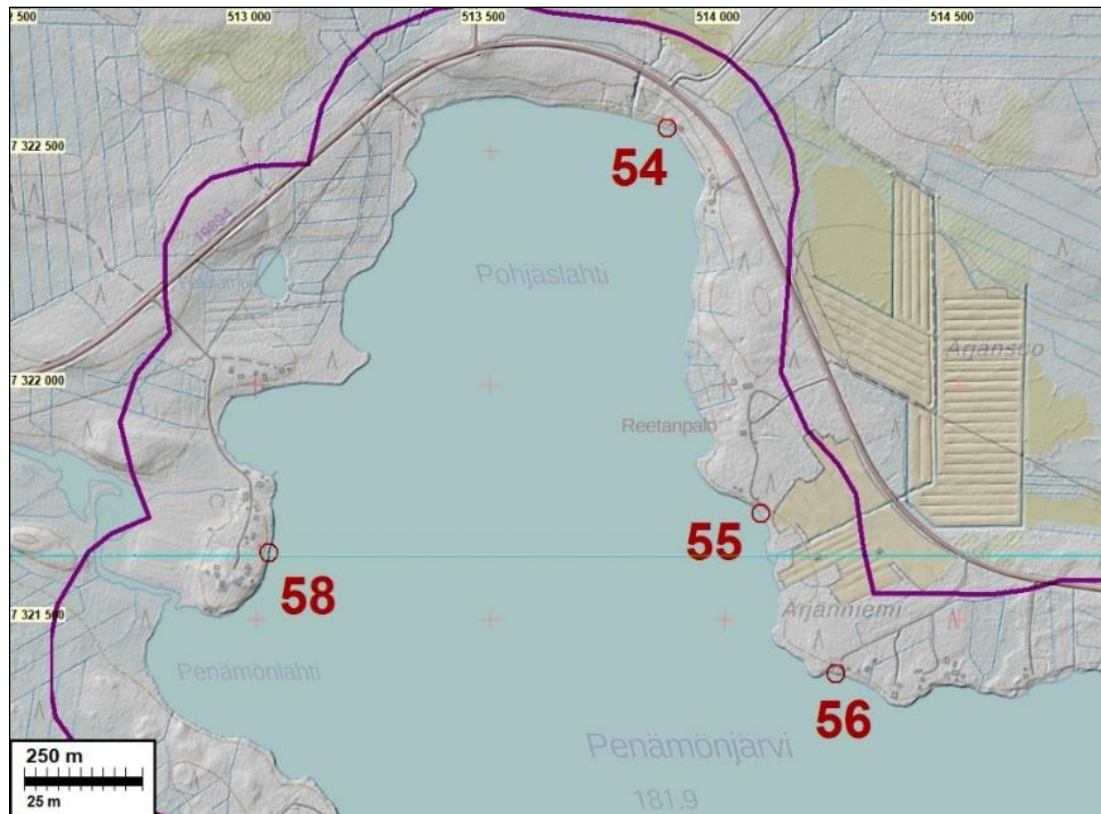
Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7322547 E 513878 Z 182
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Penämönjärven rannalta on löytynyt kvartseja Hannu Kotivuoren inventoinnissa (1990, kohde 51 karttaliite). Paikka tarkastettiin, mutta sieltä ei saatu uusia havaintoja. Kotivuoren merkitsemällä havaintopaikalla on nykyään piha-aluetta. Koord. N 7322408 E 750373. Ranta on matalaa ja kosteaa, eikä paikka vaikuta olevan mitenkään otollinen esihistorialliselle toiminnalle. Kotivuori on

mahdollisesti tarkoittanut 100 m lännempänä sijaitsevaa pitkää hiekkarantaa, joka tarkastettiin vuonna 2021. Rannalta ei silloin saatu mitään havaintoja.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Vuoden 1990 kvartsi-iskosten mahdollinen löytöpaikka kuvan etualalla.

55 Reetanpalo

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen

Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7321725 E 514078 Z 182

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Penämönjärven rannalla olevalta pieneltä hiekkarannalta on löytynyt kvartseja Hannu Kotivuoren inventoinnissa (1990, kohde 52 karttaliite). Paikka tarkastettiin ja rantahietikolta löydettiin veden pyöristämiä kvartsi-iskoksia. Maanpintaa oli rikki myös ylempänä rannasta, jossa maaperä on hiekkaa. Näistä paikoista ei löytynyt kvartseja eikä saatu muitakaan havaintoja. Löytöpaikka on mahdollisesti rantavoimien rikkoma. Kohde sijaitsee nykyisin piha-alueella.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Sijaintikartta kohde [54 Pohjaslahti](#).

Vuoden 1990 kvartsi-iskosten löytöaluetta rantahietikolla.

56 Äriänniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: löytöpaikka

Ajoitus: kivikautinen

Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7321384 E 514239 Z 182

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Penämönjärven rannalla olevalta hiekkarannalta on löytynyt kvartseja Hannu Kotivuoren inventoinnissa (1990, kohde 53 karttaliite). Hiekkaranta on noin sata metriä pitkä ja leveyttä sillä on reilun kymmenen metriä. Maasto hiekkarannan takana on tasaista mäntyä kasvavaa kangasta. Paikka on nykyisin kesämökkien piha-alue. Hiekkaranta ja muut avoimet hiekkapinnat tutkittiin tarkoin, mutta uusia havaintoja ei saatu.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Sijaintikartta kohde [54 Pohjaslahti.](#)

58 Penämönniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7321641 E 513028 Z182
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Penämönjärven rannalta on löytynyt kvartseja Hannu Kotivuoren inventoinnissa (1990, kohde 50 karttaliite). Paikkaa ei tarkastettu 2022, sillä se on rakennettua ja piha-aluetta.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella C.

Sijaintikartta kohde [54 Pohjaslahti.](#)

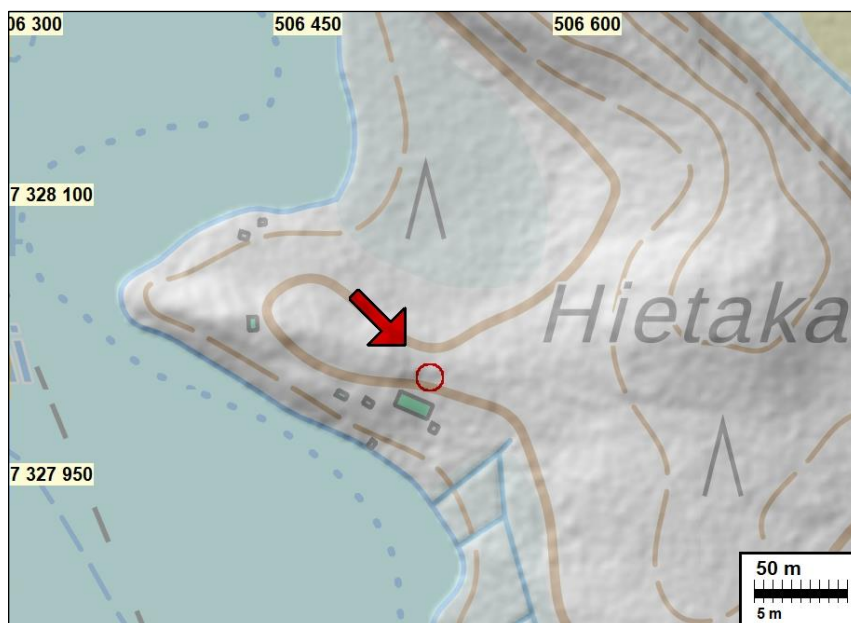
60 Hietaniemi

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka

Koordin: N 7328006 E 506511 Z 180
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Kohde sijaitsee Porosaaren länsiosassa olevassa Hietasalmeen työntyvässä niemessä. Paikalta on löytynyt Hannu Kotivuoren inventoinnin (1990, kohde 69 karttaliite) yhteydessä kvartsikaavin ja palaneita kiviä, suunnitteen koordinaattien osoittamalta kohdalta. Alue on nykyisin kesämökin pihapiiriä, mutta maasto on ehjää mäntykangasta. Maaperä paikalla on hiekkaa. Löytöpaikan ympäristöön tehtiin useampi koekuoppa, mutta niistä ei saatu uusia havaintoja. Topografiansa puolesta paikka on tyypillinen esihistoriallisille asuinpaikoille.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Vuoden 1990 kvartsi-iskosten löytöaluetta.

Muut kohteet

13 Kuoppalahti 2

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: muu kohde
Ajoitus: historiallinen
Laji: kuoppa

Koordin: N 7326819 508102 Z 182
Tutkijat: Kotivuori inventointi 1990, Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Paikalla on noin 3 x 2 m laajuinen, osittain risuilla ja jätteillä peitetty kuoppa. Kuoppa sijaitsee tiheiden kuusten ja muiden puiden alla, joten rakenne oli hankalasti hahmotettavissa. Kohteen esitteli inventoijille paikalla tavatut eläkeikäiset maanomistajat, joiden mukaan kuoppa on ollut paikalla jo heidän lapsuudessaan, silloin jo "vanhana" ja maatuneena, ilman tietoa alkuperäisestä

käyttötarkoituksesta. Heidän perheessään eläneen muistitiedon mukaan kuoppaan olisi jossain varhaisessa vaiheessa jossain yhteydessä kätketty ”arvoesineitä”.

Kuopan reunaan tehdyssä koekuopassa ei ollut podsolimaannosta eikä hiiltä. Kyseessä saattaa olla vanha kellarikuoppa. Ikä saattaa paikallisten asukkaiden perimätiedon mukaan olla yli 100 vuotta. Epämääräisyytensä takia kohde merkittiin kuitenkin statuksella ”muu kohde”. Siis ei arkeologinen suojelukohde.

Sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 12 Kuoppalahti 1](#)

Kuoppa kuusien ja risujen alla.

17 Kenttätaipale 2

Mjtunnus: (uusi kohde)

Status: muu kohde

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N 7316584 E 506833 Z 183

Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021–22 inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2022:** Muinaisjäännösrekisterin referaatissa kohteen 16 (pyyntikuoppia) yhteydessä mainitaan ”asuinkenttä” – tarkemmin määrittelemättä perusteita.

Kohteen 16 nimi, Kenttätaipale, periytyy Muinaisjäännösrekisteriin ilmeisesti Kotivuoren (1992, kohde 42) raportin kohdeluettelosta. Millään vanhalla kartalla - Pudasjärven pitäjänkartta 1800-luvun jälkipuoliskolta, vuosien 1921–24 tiluskartta (Murola 1924) ja v. 1992 peruskartta (3542 01) ei paikannimissä lähistöllä mainita ”kenttä”-nimeä. Myöskään Kotimaisten kielten keskuksen Nimiarkistossa (NA) ei Nimiampo.fi – sivuston perusteella ole ”kenttä”-nimistöä kohteen lähistöllä. Kohteen 16 kohdenimi ”Kenttätaipale” lienee siis Kotivuoren itsensä keksimä.

(Kenttä-nimistö on arkeologisen tutkimuksen, muinaisjäännösten määrittämisen sekä suojelun kannalta ongelmallinen Lapin alueella. Tätä pohditaan raportin alkuluissa.)

1800-luvun puolivälin pitäjänkartassa kohdalle on merkitty "Simontaival hemman". Vuoden 1992 peruskartassa (3542 01) alueelle on merkitty rakennus ja niittyjä.

Kyseessä on melko hiljattain autioitunut talo suunnilleen koordinaateissa N 7316584 E 506833. Inventoinnissa 2021–22 todettiin alueella umpeen kasvavia vanhoja peltoja ja niittyjä, joiden laidoilla on raivauskivikasoja sekä lahoavia rakennusjäännöksiä. Tulkintamme mukaan kyseessä ei ole arkeologinen suojelukohde.

Tämän kohteen status on "muu kohde" – ei suojelukohde.

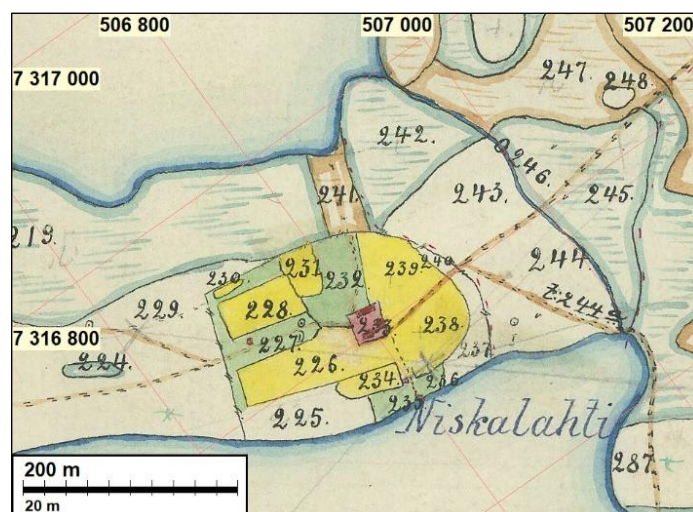
Tästä muutama sata metriä koilliseen todettiin ilmeisesti 1800-luvun vesimyllyyn liittyvä kaivanto, raportissa [kohde 40](#).

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella B.

Sijaintikartta [kohde 16 Kenttätaipale](#).

Ote vuoden 1865 Pudasjärven pitäjänkartasta.

Ote tiluskartasta v. 1921–24 (Nurmela 1921–24).

Vasemmallalla: vanhaa metsittyvää peltoa tai niittyä. Oikealla: Raivauskivikasaa alueen pohjoislaidalla. Kivien koosta päätellen koneellisesti raivattua.

48 Yli-Soppananjärvi luode

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: muu kohde
Ajoitus: historiallinen
Laji: kivrakenne (mahd. rajamerkki)

Koordin: N 7330646 E 513992 Z 189
Tutkijat: Sepänmaa & Soisalo 2021inventointi

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Pienen, parin metrin korkuisen kallionyppylän korkeimmalla kohdalla todettiin pienemmillä kivillä pystyyn tuettu, n. 80 x 30 x 30 cm kivi. Kivessä ei havaittu merkintöjä. Kivi vaikutti rajamerkiltä, mutta nykyisten tai vanhojen karttojen perusteella kohdalla ei ole ollut rajoja. Statukseksi määritettiin ”muu kohde” – siis ei suojeltu arkeologinen kohde.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [kohde 46 Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu](#)

Pystykivi matalan kalliopaljastuman päällä.

Mahdollinen muinaisjäännös

15 Hautasaari

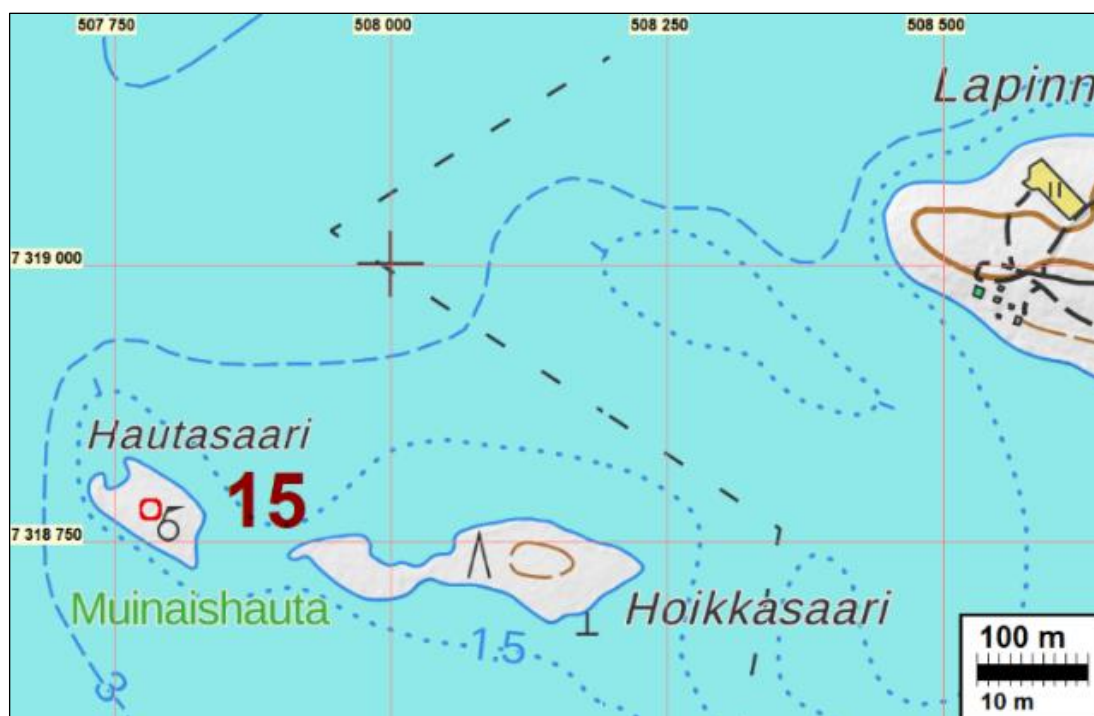
Mjtunnus: 683500009
Status: mahdollinen muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: hautasaari

Koordin: N 7318779 E 507783 Z 176–178
Tutkijat: Soisalo & Sepänmaa inventointi 2021

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Perimätiedon mukaan saarella on kesäkalmisto. Simojärvessä on myös toinen Hautasaari (ks. Ranua Välttämönselkä Hautasaari 683 01 0087).

Sepänmaa & Soisalo 2022: Paikka tarkastettiin vuoden 2022 inventoinnissa. Saari on maastoltaan matala ja kasvaa mäntymetsää. Maaperä on paksun turvekerroksen peittämää kivikkoa. Saaresta ei saatu minkäänlaisia havaintoja, jotka voisivat liittyä mahdollisiin hautoihin. Maaperästä ja kasvillisuudesta johtuen mitään jälkiä haudoista tuskin olisi säilynyt. Saareen liittyvän perimätiedon sekä paikannimen ja hautasaarille tyypillisen sijainnin perusteella se on mahdollinen muinaisjäännös.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Vasemmalla: Hautasaari pohjoisesta. Oikealla: Hautasaaren maastoa. Loivapiirteistä, kosteapohjaista moreenia, puusto sekametsää.

Tuhoutunut muinaisjäännös

29 Poroperä

Mjtunnus: (uusi kohde)
Status: tuhoutunut muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta

Koordin: N 7326917 E 508097 Z 178
Tutkijat: Kotivuori 1990, Sepänmaa & Soisalo 2021

Huomiot: **Sepänmaa & Soisalo 2021:** Pahoin tuhoutuneen tervahaudan jäännökset Poroperässä, Simojärven Porosaaressa. Tervahauta sijaitsee kesämökin pihassa rantatörmän päällä. Se lienee ollut kooltaan pieni. Paikalla ei juurikaan ole jäljellä rakenteita, vaan tervahaudasta on jäljellä lähinnä hiilipitoista maata. Paikalle on rakennettu nykyisin katettu kaivo. Paikalla tavattu saaren asukas muisteli tervahautaan liittyvän perimätiedon mukaan sen olevan hänen esivanhempiansa joskus 1800-luvulla tekemä. Tuhoutumisen vuoksi kyseessä ei ole kiinteä muinaisjäännös.

Kohde sijaitsee hankkeen kaava-alueella A.

Sijaintikartta [12 Kuoppalahti 1.](#)

Tervahauta on sijainnut kuvassa olevan kaivon tienoilla.